

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011
Τ.Θ. 1308, Τ.Κ. 380 01 ΒΟΛΟΣ, ΤΗΛ.: 24210 93502, 24210 93510, FAX: 24210 67903 ΚΩΔΙΚΟΣ: 2369

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Μέ θέμα «*Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς με-ΔΙΑΚΟΝΩ-ΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟ ΑΔΕΛΦΟ*» πραγματοποιήθηκε τό Σαββατοκύριακο 20 καὶ 21 Νοεμβρίου 2010 τό Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Ποιμαντικής καὶ Διακονίας Φυλακῶν, μέ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο ΕΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας, ὁ ὁποῖος φέτος συμπλήρωσε δεκαπέντε χρόνια δράσης καὶ προσφοράς στήν τοπική μας Ἐκκλησία. Στήν ἐναρκτήρια τελετή παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος, Καστορίας κ. Σεραφεῖμ, Φλωρίνης κ. Θεόκλητος, ἡ κ. Σοφία Χατζηκώστα, Εἰσαγγελέας - Πάρεδρος, ὁ κ. Λάζαρος Γαϊτάνης, Ἀντιπρόεδρος Δικηγορικοῦ Συλλόγου Βόλου, καὶ ἡ κ. Μαρία Καλαμίδα, Κοινωνική Λειτουργός τῶν Φυλακῶν Βόλου.

Τό Συνέδριο ξεκίνησε μέ τήν ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ, πού τελέστηκε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο. Στή συνέχεια, ἀναγνώστηκε ὁ χαιρετισμός τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἀπό τόν ἐκπρόσωπό του Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη **π. Σπυρίδωνα Κατραμιάδο**. Ὁ Μακαριώτατος στό Χαιρετισμό

του τόνισε μεταξύ ἄλλων: «Ἡ διακονία στά σωφρονιστικά ἱδρύματα ἀποτελεῖ ἰδιαίτερη πυχὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου καὶ θέμα βαρύνουσας σημασίας, γιά τό ὁποῖο ἀπαιτεῖται ἡ ὑποστήριξη καὶ συμμετοχή ὄλων μας...». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἐπίσης, σημείωσε καὶ ἄλλες σημαντικές πτυχές τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στίς φυλακές, ὅπως «ἡ εἰδική ὑποστήριξη καὶ ἐπιμόρφωση τῶν στελεχῶν πού διακονοῦν στίς φυλακές, ἡ ἰδιαίτερη ποιμαντική φροντίδα πού ἀπαιτεῖται γιά τούς νέους κρατουμένους καὶ ἡ ὕπαρξη στούς χώρους κράτησης ἀξημένου ἀριθμοῦ ἀλλοδαπῶν, ἐτεροδόξων καὶ ἀλλοθρήσκων, πρὸς τούς ὁποῖους, βεβαίως, ἡ βοήθεια πρέπει νά παρέχεται μέ ἀυξημένη εὐαισθησία καὶ σεβασμό στήν ἀκεραιότητα τῆς βουλευτικῆς τους αὐτοδιαθέσεως καὶ θρησκευτικῆς πίστεως...».

Ὁ Σεβασμιώτατος Πομενάρχης μας **κ. Ἰγνάτιος**, κηρύσσοντας τήν ἐναρξη τοῦ Συνεδρίου, ἀπύθυνε τόν ἐξῆς χαιρετισμό:

«Μέ περισσή χαρά καὶ τιμή σᾶς ὑποδεχόμαστε στό Διήμερο Συνέδριο Ποιμαντικής καὶ Διακονίας Φυλακῶν, τό ὁποῖο διοργανῶνεται μέ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας καθὼς καὶ μέ

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Συνέχεια από τη σελ. 1.

τήν ευχάριστη ευκαιρία της συμπλήρωσης 15 ετών λειτουργίας και καλλίκαρπης διακονίας του.

Η σπουδαιότητα του Α', ουσιαστικά, Πανελληνίου Συνεδρίου Ποιμαντικής και Διακονίας Φυλακών είναι, φρονούμε, αυτονόητη. Διαφαίνεται ευθύς εξ αρχής από το θέμα του, ο άξονάς του, που είναι ο κυριακός λόγος: «'Εν φυλακῇ ἤμην καὶ ἠλθετε πρὸς με», καὶ ὁ ἐπεξηγηματικός του υπότιτλος: «Διακονώντας τὸν κρατούμενο ἀδελφὸ», θέτουν ἀμέσως τὰ πράγματα στή σωστή τους βάση: διακονία στὸ κῶρο ἑνὸς σωφρονιστικοῦ ἰδρύματος σημαίνει παρόρμηση ἀγάπης, πράξη αὐτοθυσίας, προσφορά ὑπομονῆς, ἔξοδος ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ, χριστοκεντρικὴ προοπτικὴ τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Τελικὰ σημαίνει δόσιμο στὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ὅπως Ἐκεῖνος μᾶς τὸ ζήτησε: τὸ πρόσωπο τοῦ κρατουμένου νὰ βλέπουμε Αὐτὸν τὸν Ἴδιο.

Αὐτό, σέ ὅλες του τὶς πτυχές καὶ τὶς ἐκφάνσεις, πνευματικές καὶ κοινωνικές, ὑπῆρξε ἀνεκάθεν τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ὡς Σώματος Χριστοῦ, ὡς Μπτέρας καὶ ὡς Τροφῆς πνευματικῆς τῶν παιδιῶν τῆς: τὸ πλησίασμα τῶν προσώπων μέσα στὸ φῶς καὶ τὴν προοπτικὴ τοῦ θεανθρώπινου προσώπου τοῦ Κυρίου. Ἰδιαίτερα σπὴ σύγχρονη ἀπρόσωπη καὶ μαζοποιημένη ἐποχὴ μας, τὸ πλησίασμα αὐτὸ γίνεται μιά ὀλοένα καὶ πιὸ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, πού ζητεῖ δόσιμο καρδιάς στὸν ἐξουθενωμένο ἄνθρωπο, μεταγίση ἐλπίδας καὶ εἰρήνης μέσα σπὴν προοπτικὴ τῆς μετάνοιας –μιάς ἀγνωστης, σι' ἀλήθεια σήμερα, ἔννοιας στοὺς περισσότερους–, ἀγγίγμα τῆς χάριτος.

Αὐτὸ τὸ ἀγγίγμα τῆς χάριτος εἶναι αὐτὸ πού περισσότερο χρειάζεται σήμερα ὁ ἐξόριστος ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα ὅταν βρίσκεται στὸν τόπο τῆς κατεξοχὴν ἐξορίας: στὸν ἀπαράκλητο κῶρο τῆς κράτησης. Ἐκεῖ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος, τὸ πρόσωπο γεύεται τὴν τιμωρία του, τὴν ἀπαξίωσή του, τὴν ἀπόρριψή του ἀπὸ τὰ ἄλλα πρόσωπα, πὴ μοναξιά καὶ τὴν ἀπελπισία. Ἦδη ἀγριεμένο ἀπὸ τὴν ἀμαρτία πού διέπραξε ἢ τὴν ἀδικία πού τοῦ ἔγινε, ἀγριεῖ ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀναληξία πού ὑφίσταται σιγὰ σιγὰ, ὅταν αὐτὸ τὸ ἀγγίγμα τῆς χάριτος δέν ἔρχεται.

Ἡ προσφορά οἰκονομικῶν βοηθημάτων καὶ ἡ κάλυψη ἄλλων ἀναγκῶν εἶναι καλὴ καὶ ἅγια. Δέν εἶναι, ὅμως, ἀπὸ μόνη τῆς ὁ κατὰλληλος τρόπος γιὰ τὴν θεραπεία τῶν ἐσωτερικῶν πληγῶν. Ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῶν λειτουργῶν τῆς μέσα στὰ κρατητήρια καὶ τὶς φυλακές, τοὺς κῶρους αὐτοὺς τῶν ψυχικῶν τραυμάτων, εἶναι παρουσία τῆς Ἰδίας τῆς Ἁγίας Κεφαλῆς τῆς, τοῦ Χριστοῦ, πού ὑπῆρξε ὁ πρῶτος καὶ μεγάλος κατάδικος-θύμα τῆς ἀνθρώπινης πονηρίας. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χάριτος, καὶ ὡς τέτοιος γνωρίζει νὰ θεραπεύει τὰ τραύματα, ὅποια καὶ ὅσα κι ἂν εἶναι αὐτά, μέ τὰ μαλάγματα τῆς μετάνοιας, τῆς καθάρσεως, τῆς ἐξισορροπήσεως τῶν διασαλευμένων δυνάμεων τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς.

Ἡ ἐμπειρία τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας εἶναι ἤδη ἀρκετὰ μεγάλη, ὥστε νὰ εἶναι σέ θέση νὰ προσφέρει κάποιο λόγο ὠφέλειας καὶ προβληματισμοῦ στὸ καίριο αὐτὸ θέμα τῆς ποιμαντικῆς τῆς εὐθύνης. Ἡ προσπάθειά μας εἶναι ἡ παρουσία τῶν ἐκπροσώπων τῆς μέσα στοὺς τόπους τοῦ σωφρονισμοῦ νὰ εἶναι παρουσία αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς μυστικῆς χάριτος, τῆς γλυκειᾶς καὶ θεραπευτικῆς, τῆς θωπευτικῆς καὶ ἰαματικῆς, τῆς ἀγαπητικῆς, τῆς ἀνθρώπινης, πού γλυκαίνει τὶς καρδιές.

Σπὴν προσπάθεια αὐτὴ θυσιάζονται σπὴν κυριολεξία τόσο οἱ ἐπι-

τετραμμένοι σ' αὐτὴν ἐκλεκτοὶ κληρικοὶ μας ὅσο καὶ οἱ ἐθελοντές λαϊκοὶ ἀδελφοὶ μας, πού πραγματικὰ ἔχουν ἀναγάγει τὴν πολυμύχνη αὐτὴ διακονία σέ σκοπὸ ζωῆς, μέ μοναδικὴ προθυμία καὶ ἰλαρότητα. Σ' αὐτὴν τὴν ἰλαρότητα καὶ τὴν προθυμία, πού πηγάζει ἀπὸ μιά ἀνιδιοτελεῆ ἀγάπη, ὀφείλει τὴν ἐπιτυχία τῆς κάθε ἐθελοντικῆς προσπάθειά τους. Γιατί εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ ἐθελοντής, μέ τὴν ἀγαπῶσα καρδιά, σέ κάθε περίπτωση, κυρίως ὅμως μέσα σπὴν Ἐκκλησία, στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς χάριν τοῦ συνανθρώπου, εἶναι αὐτὸς πού μπορεῖ νὰ ἐπιτύχει, ὅσα δέν μπορεῖ ὁ ἴσως καλοπροαίρετος ἀλλὰ μισθωτὸς ὑπάλληλος· ἀκόμα καὶ τὰ ἀδύνατα!

Στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ συμβολὴ τῆς Πολιτείας μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ εἶναι καίρια βοηθητικὴ. Ἡ διευκόλυνση τῶν κληρικῶν καὶ τῶν ἐθελοντῶν πού ἐπιθυμοῦν νὰ διακονήσουν στοὺς κῶρους κράτησης ἐπαφίεται σπὴν καλὴ διάθεση τῶν κρατικῶν λειτουργῶν, ὥστε οἱ κῶροι τῶν φυλακῶν νὰ γίνονται πράγματι τόποι σωφρο-

σμοῦ, παιδαγωγίας, πνευματικῆς ἀποκατάστασης καὶ κοινωνικῆς ἐπανεπίστασης τῶν κρατουμένων προσώπων, μέ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν προσευτικὴ ἐξυγίανση τοῦ κοινωνικοῦ μας ὀργανισμοῦ. Ἡ δὲ μόνη θέση καὶ παρουσία ἐφημερίου στὶς φυλακές δέν θὰ ἀφήνει τὶς ψυχές τῶν κρατουμένων ἀνειρήνευτες, ἀβοήθητες καὶ ἐξαγριωμένες. Ἡ ἠθικὴ συμπαράσταση καὶ ἡ πνευματικὴ τροφοδοσία ἐκ μέρους τοῦ ἱερέως ὡς πνευματικοῦ πατρός τῶν κρατουμένων θὰ εἶναι, πιστεύω ἀπόλυτα, ὁ καλύτερος, ἀσφαλέστερος, ἀνθρωπινότερος καὶ θεοφιλέστερος τρόπος διακονίας τῶν ἀδελφῶν μας.

Θεωροῦμε ἀληθινὴ εὐλογία τὴν παρουσία ὄλων τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, πού ἀνταποκρίθηκαν στὸ κάλεσμά μας καὶ κομίζουν ἐδῶ τὴν πλοῦσια ἐμπειρία τῆς δικῆς τους διακονίας στὸν εὐαίσθητο κῶρο τῶν φυλακῶν καὶ συνάμα τὴν ἐναγώνια πρόθεσή τους γιὰ πιὸ συστηματικὴ καὶ μεθοδικὴ ἐργασία. Βρίσκονται ἀνάμεσά μας κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀπὸ τὶς Ἱερές Μητροπόλεις Ἐδέσσης, Λαρίσης, Καισαριανῆς, Ἰλίου, Μαντινείας, Φθιώτιδος, Λευκάδος, Καρπενησίου, Σερρῶν, Τρίκκης, Μεσογαίας, Νέας Σμύρνης, Πειραιῶς, Θεσσαλιώτιδος, Νεαπόλεως, Θηβῶν, Φωκίδος καὶ Μυτιλήνης. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμότερα γιὰ τὴν ἀνταπόκριση καὶ τὸν κόπο τῆς ἔλευσής τους σπὴν πόλη μας. Ἡ σημασία τῆς συνάντησης, τοῦ συμπροβληματισμοῦ καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ὄλων μας εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, ὑπηρετώντας τὸ σκοπὸ τῆς βελτίωσης τοῦ τομέα αὐτοῦ ποιμαντικῆς.

Συγχρόνως ἐπιθυμοῦμε νὰ εὐχαριστήσουμε τοὺς ἐκλεκτοὺς εἰσηγητὲς τοῦ παρόντος Συνεδρίου καθὼς καὶ ὅσους κοπίασαν γιὰ τὴν προετοιμασία του. Ἰδιαίτερα ὅμως συγχαίρουμε πατρικῶς τὸν

ἀγαπῆτό μας συνεργάτη καί ἐκλεκτό μας κληρικό Πρωτ. π. Θεόδωρο Μπατάκα, Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ» καί ὑπεύθυνο τῆς διακονίας τῶν φυλακῶν καί σωφρονιστικῶν ἰδρυμάτων τῆς μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας, γιά τήν φιλόθεη προσπάθειά του νά διοργανωθεῖ τό παρόν Συνέδριο. Πρόκειται γιά μιά προσπάθεια πού ὑπαγορεύτηκε ἀπό τόν ζῆλο γιά τήν διακονία του, ἀπό τήν ἀγάπη του γιά τούς κρατουμένους ἀδελφούς μας. Εὐλογοῦμε μέ ὅλη μας τήν καρδιά αὐτή τήν ἀγάπη καί αὐτή τή διακονία μέ τούς πολλούς κόπους καί τούς πολλούς καρπούς, τόσο τοῦ ἰδίου ὅσο καί τῶν καλῶν συνεργατῶν του.

Ὁλόθυμη εὐχή καί προσδοκία μας εἶναι τοῦτο τό συνέδριο, πού εἶναι ἕνας ἀπό αὐτούς τούς καρπούς, νά γίνει ἕνας θεσμός πού θά καρποφορήσει ἔτι καί ἔτι, ἐνημερώνοντας, προβληματίζοντας, συγκινώντας, εὐαισθητοποιώντας καί σκιαγραφώντας μιά ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς ποιμαντικῆς τῶν φυλακῶν σέ πανελλήνιο ἐπίπεδο. Ἔτσι, καί ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί οἱ κατὰ τόπους Ἱερέες Μητροπόλεις θά ἀποκτήσουν μιά σαφῆ ἰδέα τοῦ πῶς ἐπιτελεῖται ἢ πρέπει νά ἐπιτελεῖται ἡ διακονία αὐτή στους χώρους κράτησης, μέ σκοπό τήν δημιουργία ἑνός ὁργανωμένου συστήματος ἀνά τήν χώρα διακονίας, σπρίξως καί παρηγορίας τῶν κρατουμένων ἀδελφῶν μας.»

Στόν τελευταῖο χαιρετισμό ἀπό τόν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο Ἐσταυρωμένος», Πρωτ. π. Θεόδωρο Μπατάκα, ἀναφέρθηκε: «Τό συνέδριο θά ἔχει πρακτικό καί ἐμπειρικό χαρακῆρα καί ὄχι ἀκαδημαϊκό. Θά εἶναι μιά εὐλογημένη εὐκαιρία καταθέσεως προβληματισμῶν, προτάσεων, ἐμπειριῶν, διδαχῆς, ἀναζωπύρωσης τοῦ χαρίσματός μας καί ἀνανέωσης τοῦ ζήλου μας. Πιστεύουμε πῶς δέν ἀρκεῖ μόνον ὁ ἐνθουσιασμός καί ὁ ζῆλος μας γιά τή διακονία τοῦ κρατουμένου. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐνημέρωση, ἀλλά καί ἡ ἐκπαίδευση καί ὄλων ἐκείνων πού στελεχώνουν τόν τομέα ποιμαντικῆς κρατουμένων. Δυστυχῶς, καί στό θέμα τῆς ἐκπαίδευσης παρατηροῦμε πῶς ὑπάρχει ἕνα μεγάλο κενό. Παρ' ὅλα αὐτά, ὀφείλουμε νά τονίσουμε πῶς ἡ Ἐκκλησία διαθέτει καλοῦς κληρικούς καί στή διακονία τῶν φυλακῶν, πού ἐργάζονται ἀθόρυβα καί διακριτικά καί οὐσιαστικά καλύπτουν τήν ἔλλειψη ἐφημερίων στίς φυλακές.»

π. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΜΟΡΤΖΑΝΟΣ

Στήν πρώτη Συνεδρία μέ θεματική «Ἐκκλησία καί Φυλακές», πού ἀκολούθησε, ὁ Πρωτ. Θεμιστοκλῆς Μουρτζανός, Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κερκύρας εισηγήθηκε τό θέμα «Ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στό «σύγχρονο» σωφρονιστικό σύστημα». Ὁ π. Θεμιστοκλῆς σημείωσε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι «Μέ τή συμβολή τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἀλλά καί τοῦ Ὑπουργείου Ἀπασχόλησης, θά μπορούσε νά σπῆθῆ ἕνα δίκτυο ἀπό ἀνθρώπους πού θά ἦταν πρόθυμοι, ἐναντί κάποιου ἴσως οἰκονομικοῦ κινήτρου, νά ἀπασχολήσουν πρώην κρατουμένους. Καί ἡ Ἐκκλησία ἔχει τή δυνατότητα νά ἐμπνεύσει ἀνθρώπους νά ἐργαστοῦν πάνω στόν τομέα αὐτό, νά βρεῖ τέτοιους ἐθελοντές, ἀρκεῖ καί ἡ Πολιτεία νά ἐργαστεῖ συστηματικά πρὸς μιά ἀναμόρφωση τῆς παραμονῆς τῶν κρατουμένων στίς φυλακές, ὥστε νά μή βγαίνουν χειρότεροι σέ σχέση μέ τό πῶς μῆκαν.»

π. ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκολούθως ὁ Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος, Πνευματικός Προϊστάμενος τῆς Ἀδελφότητας «Ἡ Ὁσία Ξένη», μίλησε μέ θέ-

μα «Οἱ ἐμπειρίες ἑνός κληρικοῦ ἀπό τή διακονία του στους χώρους κράτησης». Ὁ π. Γερβάσιος, γνωστός γιά τό ἀξεπέραστο ἔργο του, ἐπί σειρά δεκαετιῶν, στίς φυλακές τῆς Ἑλλάδος, ἀλλά καί τοῦ ἐξωτερικοῦ, διηγήθηκε μοναδικές στιγμές καί ἐμπειρίες ἀπό τήν παρουσία του στους χώρους κράτησης. Κατέληξε δέ λέγοντας ὅτι «προσπαθῶ νά βοηθήσω νά ἐπιτύχει ὁ φυλακισμένος μιά ἄλλη ἀποφυλάκιση. Τήν πνευματική ἀποφυλάκιση. Τήν ἀποφυλάκιση ἀπό τήν φυλακή τῶν παθῶν του. Νά μετανοήσει γιά πάντα. Καί νά σώσει τήν ψυχή του. Ὅπως ἐκεῖνος, ὁ ἐκ δεξιῶν τοῦ Σταυροῦ ληστής, πού σώθηκε τίς τελευταῖες στιγμές τῆς ζωῆς του. Καί εἶναι ὁ μοναδικός ἄνθρωπος γιά τή σωτηρία τοῦ ὁποῖου ἔχουμε τήν προσωπική διαβεβαίωση τοῦ Χριστοῦ πάνω στό Σταυρό: Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσθι ἐν τῷ Παραδείσῳ.»

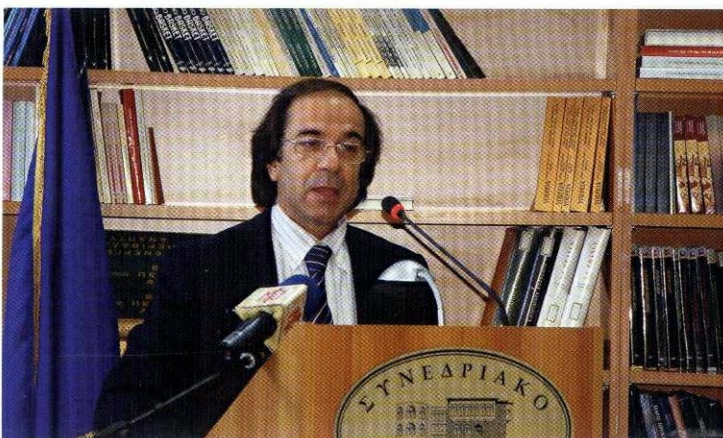
Στή Συνεδρία πού ἀκολούθησε μετά τό διάλειμμα, πρώτη ὁμίλησε ἡ κ. Κρυσταλλένια Παπαδοπούλου, τ. Γυμνασιάρχης, μέ θέμα «Ἡ διακονία ἀποφυλακίσεων ἀπόρων κρατουμένων Ἡ Ὁσία Ξένη». Ἡ κ. Παπαδοπούλου ἀναφέρθηκε συνοπτικά στό ἔργο τῶν ἀποφυλακίσεων πού ἐπιτελεῖται ὑπό τήν καθοδήγηση τοῦ π. Γερβάσιου Ραπτόπουλου, στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό, τά τελευταῖα 33 χρόνια. Σύμφωνα μέ τά στοιχεία πού παρέθεσε «ἔχουν ἀποφυλακιστεῖ περίπου 14.000 μικροποινίτες ἄποροι κρατούμενοι ἀντί τοῦ ποσοῦ τῶν 4.000.000 ΕΥΡΩ (...) καί ἔχει δοθεῖ οἰκονομική βοήθεια: σέ ἄπορους κρατουμένους 25 κωρῶν.

Ἀκολούθησαν εισηγήσεις ἀπό τόν κ. Ἰωάννη Παπασαραντόπουλο, Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ. τοῦ Σ.Σ.Κ. «Ὁ Ὀνήσιμος», μέ θέμα «Ἡ ὑποδοχή τῶν ἀποφυλακισθέντων ἀπό τόν Σ.Σ.Κ. Ὁ Ὀνήσιμος» καί ἀπό τόν Πρωτ. Θεόδωρο Μπατάκα, Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο Ἐσταυρωμένος» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος, μέ θέμα «Ἡ δεκαεπεντάχρονη διακονία τοῦ Σ.Σ.Κ. Ὁ Ἐσταυρωμένος». Καί οἱ δύο κατέθεσαν τίς πολύτιμες ἐμπειρίες τους ἀπό τό ἔργο τῶν Συλλόγων παραθέτοντας τούς τομεῖς δράσης τους.

Μετά τό γεῦμα, τό Συνέδριο συνεχίστηκε μέ δύο εισηγήσεις. Ἀρχικά, ὁ Πρωτ. Χριστοφόρος Δημητρίου, Κληρικός τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μόρφου (Ἐκκλησία τῆς Κύπρου), εισηγήθηκε τό θέμα «Ἡ ποιμαντική δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στίς φυλακές Λευκωσίας». Ὁ π. Χριστοφόρος σημείωσε ὅτι ὁ ἱερέας, κατὰ τήν ἐπαφή του μέ τόν φυλακισμένο, «πρέπει νά περιμένει πότε θά ἔρθει ἡ κατάλληλη στιγμή πού ὁ κρατούμενος θά τοῦ ἀνοίξει τήν καρδιά του, νά νιώσει τήν ἀνάγκη νά ἀλλάξει τόν τρόπο σκέψης του. Τότε ἡ μετάνοια δέν θά εἶναι σχῆμα λόγου ἢ μαγική ἐντολή, ἀλλά ἀνάγκη ζωῆς...»

Ἡ ἀπογευματινὴ συνεδρία ἔκλεισε μέ τήν κ. Εὐγενία Ποζιοπούλου, Κοινωνική Λειτουργό στό Εἰδικό Ἀγροτικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Κασσαβετίας, ἡ ὁποία μίλησε μέ θέμα: «Ἡ συνεργασία τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τοῦ Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβετίας μέ τούς ἱερεῖς καί τούς συνεργάτες τους». Ἡ κ. Ποζιοπούλου περιέγραψε τό ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας στό κῶρο τῶν φυλακῶν, ἀπό τή δική της σκοπιά.

Στό πλαίσιο τοῦ Συνεδρίου, τήν Κυριακή 21 Νοεμβρίου τελέστηκε ἡ Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Βόλου, ἱερουργούντος τοῦ Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου, ἐνῶ στό τέλος τελέστηκε μνημόσυνο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ἀειμνήστων συνεργατῶν τοῦ Τομέα Ποιμαντικῆς τῶν φυλακῶν, τῶν κρατουμένων καί τῶν ἀποφυλακισθέντων. Τό Συνέδριο ὁλοκληρώθηκε πανηγυρικά μέ ἐκδήλωση στό Πν. Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (Κ. Καρτάλη - Ἀνθ. Γαζῆ), ὅπου ἀνακοινώθηκαν τά πορίσματα καί οἱ προτάσεις τοῦ Συνεδρίου καί παρουσιάστηκε καλλιτε-

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Συνέχεια από τη σελ. 3.

χνικό πρόγραμμα. Τά συμπερασμάτα τῆς Συνάντησης ὑπῆρξαν πολὺ σημαντικά καὶ ἀξιόλογα γι' αὐτὸ καὶ παρατίθενται στὴ συνέχεια:

ΣΚΟΠΟΙ Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

- Ἡ βελτίωση τοῦ τομέα ποιμαντικῆς φυλακῶν.
- Ἡ ἀναζωπύρωση τοῦ χαρίσματος ὄλων ἐκείνων πού ἐργάζονται κάτω ἀπὸ δύσκολες συνθῆκες στούς χώρους κράτησης.
- Ἡ κατάθεση ἐμπειριῶν, βιωμάτων, προβληματισμῶν καὶ προτάσεων πού θά μᾶς βοηθήσουν νά βελτιώσουμε τούς τρόπους τῆς ποιμαντικῆς μας διακονίας.
- Ἡ διδαχὴ καὶ ἡ μαθητεία συνόδων, πλησίον σεβαστῶν καὶ ἐμπειρῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν πού διακρίθηκαν γιὰ τὴν ἀνιδιοτελεῖα καὶ διακριτικὴ τους ἐργασία.
- Ἡ καταγραφή τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στὶς φυλακές.
- Νά τονιστεῖ ἡ ἀναγκαιότητα ἰδρύσεως «Γραφείων Ποιμαντικῆς Μερίμνης κρατουμένων καὶ ἀποφυλακισθέντων» σέ ὅλες τὶς Μητροπόλεις καὶ ἐκεῖ πού δέν ὑπάρχουν μὲν φυλακές, ἀλλὰ ὑπάρχει ἕνα πλῆθος κρατηριῶν, ὅπου στοιβάζονται καθημερινά πολλοὶ ἀδελφοί μας.
- Ἡ δημιουργία δικτύου συνεργασίας τῶν ἐντεταλμένων ἱερέων καὶ τῶν μὴ κυβερνητικῶν ὀργανώσεων πού ἔχουν ἀμεση σχέση μὲ τὸν τομέα ποιμαντικῆς καὶ διακονίας φυλακῶν.
- Ἡ ἐνημέρωση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄλων τῶν Μητροπολιτῶν σχετικά μὲ τὸ θέμα αὐτό.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Εἶναι μεγάλη παρηγορία ὄχι μόνον γιὰ τὸν ἄνθρωπο τῶν φυλακῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία ἡ δράση τῶν Μὴ Κυβερνητικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανώσεων ποιμαντικῆς διακονίας τῶν κρατουμένων «Ὅσια Ξένη», «Ὀνήσιμος», «Ἐσταυρωμένος». Ἡ προσφορά τους περιποιεῖ τιμὴ σπὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ στούς ἐθελοντὲς κληρικούς καὶ λαϊκούς, οἱ ὁποῖοι, ὑπερβαίνοντας τὸν ἑαυτό τους, θραύουν τὰ κελιά τῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἐγκατάλειψης. Ἔτσι, ἀνοίγουν τὸ δρόμο πού ὀδηγεῖ ἀπὸ τὸν «ἔξω» κόσμο πρὸς τὸν «μέσα», πού εἶναι, ὅμως, σπὴν πραγματικότητα ἡ ἄλλη ὄψη τοῦ ἴδιου νομίσματος.

«Ἡ Ὅσια Ξένη» δραστηριοποιεῖται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου, ἔχει ἀποφυλακίσει 14.000 κρατουμένους, πού προέρχονται ἀπὸ 80 διαφορετικὲς χώρες, ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 4.000.000 εὐρώ. Ἔχει ἀγκαλιάσει ὅλες τὶς φυλακὲς τῆς Ἑλλάδας καὶ Ἀστυνομικά Τμήματα, ἐνισχύει ἀποφυλακισθέντες, τὶς οἰκογένειές τους, ἀπόρους, πολυτέκνους, πυρόπληκτους. Σύνθημα, ὁ λόγος «ἡ ζωὴ εἶναι τόσο σύντομη. Ἄς βιαστοῦμε νά κάνουμε τὸ καλὸ στὸν κόσμο» καὶ «Ὅλοι μαζί νά ληστέψουμε τὸν Παράδεισο».

Ὁ «Ὀνήσιμος» δραστηριοποιεῖται ἐντὸς τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου ἀπὸ τὸ 1982, μὲ σκοπὸ τὴν ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ συμπαράσταση τῶν κρατουμένων καὶ οἰκογενειῶν τους, τὴν ἀποφυλάκιση ἀπόρων. Ἐπιδεικνύει μεγάλη μέριμνα σπὴν ἐπανεκπαίδευση, ὅπου, ὅμως, βρῖσκει μεγάλα ἐμπόδια. Οἱ δυσκολίες αὐτές, πού ὀφείλονται σπὴν προκατάληψη τῶν ἐργοδοτῶν, ὀδηγεῖ τὸ 50% τῶν ἐνηλίκων ἀποφυλακι-

σθέντων καὶ τὸ 80% τῶν ἀνηλίκων πίσω σπὴ φυλακὴ. Φόβοι τοῦ τύπου «Θά μὲ καλᾶσει κι ἄλλους», «Θά μὲ κλέψει», «Ποῦ νά μπλέκω τώρα;», ἄν καὶ δικαιολογημένοι, ὑψώνουν τείχη καὶ δυσχεραίνουν τὸν ἀγῶνα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν γιὰ τὴν ἀνόρθωση τῆς αὐτοεκτίμησής τους.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ οἱ ἴδιοι συχνὰ ἀρνοῦνται τὴν προσφορά ἐργασίας. Τραβοῦν σέ ἄλλους, σκοτεινοὺς δρόμους. Τὰ μικρὰ οικονομικά βοηθήματα τοῦ «Ὀνησίμου» δέν λύνουν τὸ πρόβλημά τους, δημιουργοῦν, ὅμως, τὴ βεβαιότητα πὼς κάποιος εἶναι ἐκεῖ καὶ τούς περιμένει. Ἔτσι, ἡ ὀργὴ μαλακώνει.

Ὁ «Ἐσταυρωμένος» ἔχει μία δεκαεπεντάχρονη πορεία σπὴν ποιμαντικὴ τῶν Φυλακῶν, στὰ πλαίσια τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Παρὰ τούς ἀρχικούς φόβους, τὴν καχυποψία τῶν κρατουμένων καὶ τὶς ἐνστάσεις τῶν συμπολιτῶν μας, μὲ τὴν κάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς πρεσβείες τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, ἡ ὁμάδα ἐπανδρώθηκε ἀπὸ πρόθυμους συνεργάτες καὶ ἀναπτύσσει σήμερα ἀξιοζήλευτη δράση - ἐκτὸς τῶν κρατουμένων καὶ τῶν ἀποφυλακισθέντων - καὶ σέ πολλές ἄλλες κατηγορίες ἀνήμπορων συνανθρώπων μας (φυγόποιοι, λαθρομετανάστες, κακοποιημένες γυναῖκες, ἄστεγοι). Φροντίζει ἰδιαίτερα, γιὰ παροχὴ εὐκαιριῶν σέ ἀνεργούς ἀποφυλακισθέντες, προσφέροντας τὰ ἀνάλογα ἡμερομίσθια, τούς φιλοξενεῖ σέ ξενοδοχεῖο ἢ στούς δύο ξενῶνες γιὰ μικρὸ ἢ μεγάλο διάστημα. Τώρα, ἐτοιμάζεται καὶ τρίτος. Χρωματίζει καὶ τὴ ζωὴ τῶν οἰκογενειῶν τους. Καταπολεμᾷ τὸ ρατσισμό ὅπου τὸν ἐντοπίζει, μὲ τὸ σύνθημα «Καὶ ὁ κρατούμενος εἶναι ἀδελφός μας».

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου εἶναι κοντὰ στούς φυλακισμένους ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνέγερσης τῶν φυλακῶν, τὸ 1894. Ὑποδειγματικὴ ἦταν καὶ ἡ στάση τῆς στὸν Ἀπελευθερωτικὸ Ἀγῶνα τῆς Ε-ΟΚΑ (1955-59) κατὰ τῆς ἀγγλικῆς Ἀποικιοκρατίας. Ἐκτοτε, ἡ παρουσία τῆς εἶναι συνεχῆς στὶς φυλακὲς. Ὁ Μητροπολίτης Μόρφου κ. Νεόφυτος διορίστηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο ὡς ὑπεύθυνος Ἐπίσκοπος Φυλακῶν.

Τὸ ἔργο τῶν πυρήνων αὐτῶν εἶναι συλλογικὸ - παρ' ὅτι ξεκινᾷ μὲ τὸ ζῆλο ἑνὸς ἀνθρώπου -, πολὺπλευρο καὶ διαρκῶς ἐπεκτεινόμενο. Ἡ συνεργασία τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ἄν καὶ καλοπροαίρετη, δημιουργεῖ προσκόμματα καὶ λάθη. Οἱ ἐμπλεκόμενοι σέ αὐτὰ ἀναφέρονται στὸν Θεό, ζητοῦν συγγνώμη ἀπὸ τούς ἀνθρώπους καὶ συνεχίζουν μὲ ὑπομονὴ καὶ ταπεινώση.

Αὐτὸ πού θά πρέπει νά σημειωθεῖ καὶ νά τονιστεῖ εἶναι ἡ αὐταπάρνηση τῶν ἐθελοντῶν. Πρόκειται γιὰ ἕνα δύσκολο ἔργο, πού ἀπαιτεῖ χρόνο ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν τους, ὑπομονὴ καὶ πείρα γιὰ τὸ χειρισμὸ ἀνθρώπων πού γιὰ λίγο ἢ πολὺ καιρὸ ἔχουν ζήσει ἔξω ἀπὸ τὰ ἀποδεκτὰ ὅρια. Νά συνειδητοποιήσουμε πὼς κανένα κράτος δέν μπορεῖ νά ἀναπτυχθεῖ χωρὶς τὴν συνεισφορά τῶν ἐθελοντῶν, ἀτομικὰ ἢ συλλογικὰ, μὲ τυπικὲς ἢ ἄτυπες μορφές. Ὁ ἐθελοντισμὸς εἶναι ἕνα θέμα πού μᾶς ἀγγίζει ὅλους, ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς τάξης καὶ ἐπαγγελματικῆς ιδιότητος. Συνιστᾷ μία ἐξαιρετικὰ ἐπιμορφωτικὴ λειτουργία πού ἐνδυναμώνει τὴν κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, ἐνισχύει τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ καὶ τὴ συνύπαρξη, προσδίδοντας νέο περιεχόμενον σπὴν ζωὴν μας.

Εἶναι πολὺ σημαντικὴ ἡ δημιουργία κλίματος ἐμπιστοσύνης μεταξὺ ἱερέων καὶ κρατουμένων. Ἀπαιτεῖται ὑπομονὴ, διακριτικότητα. Ὅχι πνεῦμα ἐλέγχου καὶ κατάκρισης ἢ φλύαρες νουθεσίες. Ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας δέν μπορεῖ νά ἀποτελεῖ ἄλλοθι σπὴν ἀνάγκη ὀργανωμένης προσπάθειας σωφρονισμοῦ ἀπὸ τὴν Πολιτεία. Ὑπάρχει ἐμπιστοσύνη, ἀλλὰ θά θέλαμε κι ἄλλη. Οἱ ἱερεῖς καλὸ θά ἦταν νά μάθουν ξένες γλῶσσες γιὰ νά συνεννοοῦνται μὲ τούς ἀλλοδαποὺς κρατουμένους καὶ κάποιοι νά ὑπηρετοῦν μόνιμα ἐκεῖ.

Ἡ ὑπομονή δέν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση γιά τούς ἐγκλειστούς. Ἡ πίεση, ὁ φόβος, ἡ μοναξιά, ἡ κακοποίηση δημιουργοῦν μείγμα ἐκρηκτικό. Τά ναρκωτικά εἶναι πολύ μεγάλο πρόβλημα. Οἱ ἱερεῖς νά μὴν ἀποθαρρύνονται. Πρέπει νά ἐνθαρρύνονται σπὴν ἀνάγνωση, τόν ἀθλητισμό, τίς χειροτεχνίες. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, μάλιστα, ὀργανώνει προσκυνηματικές καί ψυχαγωγικές ἐκδρομές μέ δικά της ἔξοδα. Οἱ δράσεις αὐτές ἀναζωογονοῦν καί ἐνισχύουν τό ἠθικό τους, πράγμα πρωτοφανές γιά τὰ ἑλληνικά δεδομένα.

Ἔτσι οἱ ἐργαζόμενοι στίς φυλακές παραδέχονται τή δυσκολία πού ἀντιμετωπίζουν καθημερινά σπὴν ἀσκηση τῶν καθηκόντων τους. Οἱ ἰσορροπίες εἶναι λεπτές καί πρέπει νά κινοῦνται ἀνάμεσα στό ὑπηρεσιακό καθῆκον καί πὴν ἀνθρώπινη ἀντιμέτωπιση τῶν κρατουμένων. Ἔχουν καί ἐκεῖνοι ἀνάγκη στήριξης. Ἀρωγός, λοιπόν, καί συμπαραστάτης καί σέ αὐτούς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Πολλές φορές ἐπιζητοῦν πνευματικές συμβουλές καί εὐγνωμονοῦν γιά τὴν προθυμία τῶν ἱερέων πού ἐπισκέπτονται τίς φυλακές. Τό κλίμα μεταξύ τους εἶναι πολύ καλό.

Στίς φυλακές σημειώνονται, κατά διαστήματα, ἀποδράσεις, ἀνταρσίες, ἀπεργίες πείνας, αὐτοκτονίες... Εἶναι περιστατικά πού δυσκολεύουν κι αὐτά τὴν ποιμαντική διακονία. Δημιουργεῖται σ' ὅλους τούς χώρους ἀναστάτωση. Ἡ Ἐκκλησία δέν ἔχει καμία ἀρμοδιότητα νά ἐπεμβαίνει διοικητικά καί πειθαρχικά. Αὐτό εἶναι ἔργο τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν καί τῶν σωφρονιστικῶν ὑπαλλήλων.

Στόχος μας εἶναι νά τούς εἰρνεύσουμε ὅλους. Μέ πολλή ὑπομονή καί ἐπιμονή πρέπει νά τονίσουμε ὅτι ἡ εἰρήνη εἶναι ἡ σημαντικότερη προϋπόθεση προκειμένου νά ζήσουμε ὅλοι ἀνθρώπινα. Θά προβάλλουμε ἔντονα τὴν ἐπιβλητική θεανθρώπινη μορφή τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι: «Ὁ Βασιλεὺς τῆς Εἰρήνης καί Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Οἱ λατρευτικές ἐκδηλώσεις, οἱ προσευχές, ἡ προσκύνηση εἰκόνων χαρίζει δύναμη καί ὑπομονή. Ὅπου ὑπάρχει παρεκκλήσι ἢ μεγαλύτερος ναός, λειτουργεῖ ὡς καταφύγιο στίς πνευματικὰ ψυχές τους. Στόχος εἶναι ἡ μετάνοια χωρὶς πεισιφροσύνη. Ἄς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι ὁ μόνος ἄνθρωπος γιά τὸν ὁποῖο ἔχουμε βεβαιότητα πὸς βρίσκεται στὸν παράδεισο εἶναι ὁ ληστής πού σταυρώθηκε μαζί μέ τὸν Χριστό. Νά ἀξιοποιηθοῦν οἱ αἵθουσες πολλῶν κρήσεων τῶν φυλακῶν καί γιά τὴν τέλεση Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί Μυστηρίων.

Ἀπὸ ὀρισμένους συνέδρους τονίστηκε ἡ ἀνάγκη γιά προκήρυξη ὀργανικῶν θέσεων στίς φυλακές ἢ ἡ ἀπόσπαση ἱερέων ἀπὸ θέσεις ὅπου δέν ἀποδίδουν ἔργο. Πρέπει νά ξέρουν οἱ ἀρμόδιοι πὸς καί μέ τὴν θέα τοῦ ἱερέα οἱ ἐγκλειστοὶ γαληνεύουν, παιδιά ἀγριεμένα ἡσυχάζουν. Εἶναι παρήγορο νά χτυπάει ἡ καμπάνα σέ ἕνα χώρο ἀπαράκλητο καί καταθλιπτικό. Ὑπάρχει ἀνάγκη ἀκόμα καί γιά ἕνα χάρδι.

Ἡ δομὴ τῆς φυλακῆς εἶναι τέτοια πού δέν προαυλίζονται ὅλοι οἱ κρατούμενοι καί δέν μποροῦν νά συγκεντρωθοῦν στό ναό γιά ἐκκλησιασμό. Οἱ πολλοὶ ἔλεγχοι δυσχεραίνουν τό ἔργο καί ὁ ἱερέας αἰσθάνεται ὅτι ἐμποδίζεται στό ἔργο του.

Κάθε φυλακή ἔχει τὴν προσωπικότητά της καί δέν μποροῦμε νά γενικεύσουμε. Ὑπάρχει φόβος γιά ἐσωτερικές ἐξεγέρσεις. Οἱ κρατούμενοι δέν εἶναι μόνο «καημένοι». Συνεννοοῦνται μεταξύ τους, ἐκμεταλλεζόμενοι τὴν ἐξομολόγηση καί τὴν φιλοτιμία τοῦ ἱερέως, ὁ ὁποῖος προσκρούει σπὴν κακία καί τὴν πονηρία κάποιων. Πάντως, ὑπάρχουν καί ἀγαθές ψυχές.

Ξενώνας ἢ ξενοδοχεῖο γιά τούς ἀστεγούς; Ὑπάρχουν θετικά καί ἀρνητικά: Δύσκολο νά κρατηθεῖ ὁ ξενώνας, καθὼς δημιουργεῖται γκέτο, πρόβλημα στίς πολυκατοικίες, σπὴν καθαριότητα. Κάποιες φορές ἐπιμένουν νά μένουν μέσα καί δέν βγαίνουν. Ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ ξενοδοχεῖο εἶναι ἀκριβό, ἀλλὰ ἄλλοι ἔχουν τὴν εὐθύνη.

Τό κοινωνικό κράτος ὑποχωρεῖ. Ἐπιβάλλεται, λοιπόν, δραστηριοποίηση ἀπὸ τούς ἀνθρώπους καί ἡ ἀλληλεγγύη νά γίνῃ τρόπος ζωῆς. Πρέπει ἀκόμα νά μάθουμε νά ζοῦμε σέ πολυπολιτισμική κοινωνία. Τό κακό δέν ξορκίζεται ἀλλὰ ἀντιμετωπίζεται. Ἐξάλλου, ὑπῆρξαμε ὡς λαός μετανάστες. Πλησιάζει καί τό οἰκολογικό πρόβλημα. Πρέπει κάθε φορά νά σκεφτόμαστε τί θά ἔλεγε καί τί θά ἔκανε ὁ Χριστός.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Νά πραγματοποιεῖται κάθε χρόνο, τό μήνα Νοέμβριο, Πανελλήνιο Συνέδριο, πού θά ἐξετάζει αὐτά τὰ θέματα αὐτά, μέ τὴν συμμετοχή ὅλων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, εἴτε στὸν τόπο μας, εἴτε ἀλλοῦ. Αὐτό θά λειτουργήσει ὡς μοχλὸς ὄθησης. Ἐδῶ πρέπει νά εὐχαριστήσουμε θερμὰ ὅλους τούς Ἐπισκόπους πού ἀνταποκρίθηκαν σπὴν πρόσκλησή μας.

Θά μπορούσε τό Συνέδριο νά διευρυνθεῖ μέ τὴν συμμετοχή κοινωνικῶν λειτουργῶν καί Διευθυντῶν ἄλλων φυλακῶν γιά ἀνταλλαγὴ ἐμπειριῶν. Μπορεῖ, ἴσως, νά δοθεῖ καί ἕνας διορθόδοξος χαρακτήρας καί νά ὑπάρξει συνεργασία μέ ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες γιά ἀλλοδαπούς κρατούμενους.

Νά πιστοποιεῖται ἱερέας συγκεκριμένος ἀπὸ τὴν Μητρόπολη καί μέ εἰδικὴ ἄδεια ἀπὸ τὴν Πολιτεία νά ὑπηρετεῖ στίς φυλακές. Θά ἐκπαιδεύεται, θά ἐνημερώνεται καί δέν θά ἐπιβαρύνεται μέ πρόσθετα φορτία. Ἐδῶ καλεῖται ὁ Μητροπολίτης νά διακρίνει τίς ἀρετές καί τὰ χαρίσματα τοῦ κάθε ἱερέα καί νά τὸν ἀξιοποιεῖ ἀνάλογα. Δέν κάνουν ὅλοι γιά τίς φυλακές.

Οἱ φυλακές ἀσφυκτιοῦν ἀπὸ τό συνωστισμό, ἰδιαίτερα ἀλλοδαπῶν κρατουμένων. Ὅχι ἄνθρωποι ἐκεῖ «δι' ἀσήμαντον ἀφορμῆν». Νά δοθεῖ ἔμφαση σπὴν πρόληψη.

Στά νοσοκομεῖα δέν ἐπιτρέπεται ἡ παρουσία συγγενῶν γιά ἀσθενεῖς κρατουμένους. Τὴ φροντίδα τους, λοιπόν, θά μπορούσαν νά ἀναλάβουν ἐντεταλμένοι λαϊκοί.

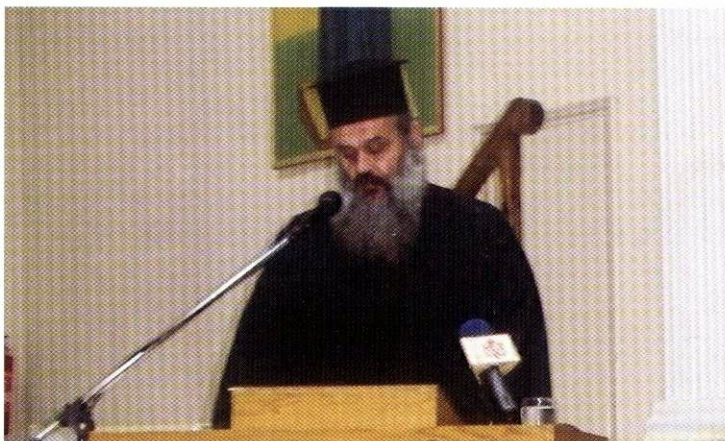
Προτιρόμευμε ὅλους τούς ἱερεῖς πού διακονοῦν στίς φυλακές τῆς πατρίδας μας νά ἱδρῦσουν κατὰ τόπους σώματα ἐθελοντῶν, πού θά τούς βοηθήσουν ἠθικά καί ὕλικά. Ἦδη, ἡ ἐμπειρία τοῦ «Ἐσταυρωμένου» πού λειτουργεῖ ὡς πιλοτικό πρόγραμμα τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πολύτιμη.

Νά ἱδρυθοῦν «Γραφεῖα Ποιμαντικῆς Μεριμνῆς κρατουμένων καί ἀποφυλακισθέντων» σέ ὅλες τίς Μητροπόλεις, πού θά ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικά μέ τούς ἀνθρώπους αὐτούς καί τὰ μέλη τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τους. Κρατούμενοι καί κρατητῆρια ὑπάρχουν σέ ὅλες τίς πόλεις. Νά δημιουργηθεῖ δίκτυο ἐπικοινωνίας τῶν Γραφείων αὐτῶν, τῶν ἐντεταλμένων ἱερέων καί τῶν Μὴ Κυβερνητικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανώσεων μέ σκοπὸ τὴν ἀλληλοβοήθεια.

Τὰ ἔργα χειροτεχνίας τῶν κρατουμένων θά μπορούσαν νά διατίθενται στίς ἐκθέσεις τῶν ἱερῶν μονῶν ἢ ἀκόμα καί τῶν ναῶν.

Στίς πτέρυγες πολλῶν φυλακῶν δέν ὑπάρχουν ναοὶ ἢ παρεκκλήσια. Οἱ ἱερεῖς λειτουργοῦν στό προαύλιο, στοὺς διαδρόμους ἢ καί σέ ἄλλους ἀκατάλληλους χώρους τῆς φυλακῆς.

Παρακαλοῦμε τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νά προβεῖ σέ ἐνέργειες γιά νά πείσει τὴν Πολιτεία πὸς ἡ παρουσία τῶν ἱερέων στίς φυλακές εἶναι ἡ παρηγοριά τῶν κρατουμένων καί εἶναι ἀνάγκη νά διευκολυνθεῖ περισσότερο τό ἔργο τους. Νά παραχωρηθεῖ στοὺς ἱερεῖς τῶν φυλακῶν ἕστω ἕνας μικρὸς χώρος πού θά μετατραπεῖ σπὴ συνέχεια σέ μικρὸ παρεκκλήσιο, ὅπου θά τελοῦνται μέ ἱεροπρέπεια οἱ Ἱ. Ἀκολουθίες καί θά ἀνάβουν ἕνα κερί οἱ κρατούμενοι. ●

«Στῶμεν καλῶς...». Ἀπάντηση τῆς Ἀκαδημίας Θε

Η Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ συνεχιζόμενου θορύβου, τῶν δημοσιευμάτων, ἀνακινώσεων καί καταγγελιῶν σχετικά μέ τό πρόσφατο συνέδριό της καθώς καί μέ τί γενικότερη δράση της, θεωρεῖ ὑποχρέωσή της μέ τό παρόν κείμενο νά ἀπαντήσει στά ποικίλα σχόλια, ἄρθρα καί ἀπόψεις πού ἐμφανίζονται, κυρίως στό διαδίκτυο, μέ τελευταῖες στή σειρά τήν Ἐπιστολή τῶν 15 «νέων» τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος στόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Ἰγνάτιο καί τό «Ἐπίσημο»-καταγγελία Μητροπολίτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρός τήν Ἱερά Σύνοδο πού ζητεῖ τί λήψη μέτρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΝΟΙΚΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν ἀπό τήν ἴδρυσή της (2000) μέχρι σήμερα λειτουργεῖ ὡς ἕνα ἀνοικτό ἐργαστήρι διαλόγου καί σπουδῆς στήν ὀρθόδοξη θεολογία, διερευνώντας τό ρόλο καί τήν παρουσία τῆς Ὀρθοδοξίας στή σύγχρονη πραγματικότητα. Μέ σειρά διεθνῶν καί διεπιστημονικῶν συνεδρίων, σεμιναρίων, ἡμερίδων καί ἐκδόσεων συμβάλλει στήν ἐνημέρωση, ἐπιμόρφωση καί προβληματισμό τῶν Ἑλλήνων θεολόγων καί ὄλων ὅσοι τρέφουν ἐρευνητικό, ἐπιστημονικό ἢ καί προσωπικό ἐνδιαφέρον γιά τό κῶρο τῆς θεολογίας, ἐνῶ παράλληλα ἐπιζητεῖ τό διάλογο τῆς Ὀρθοδοξίας μέ τί διανόηση καί τήν κοινωνία. Οἱ καλεσμένοι ὁμιλητές πού συμμετέχουν στίς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἐπιστήμονες διεθνούς κύρους, πού ἔχουν πολλαπλῶς συμβάλει στήν πρόοδο τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, ἐνῶ ἀπό τό βῆμα τῆς Ἀκαδημίας ἔχουν μιλήσει διαπρεπεῖς ἱεράρχες καί κληρικοί προερχόμενοι ἀπό ὅλες τίς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν ἀναγνωρίζεται σήμερα διεθνῶς ὡς ἕνα σημαντικό στό εἶδος τοῦ κέντρου διαλόγου καί ὀρθόδοξου προβληματισμοῦ, ἐνῶ πολλές Θεολογικές Σχολές καί Σεμινάρια ἀπό ὅλο τόν Ὀρθόδοξο κόσμο ἐπιζητοῦν τί συνεργασία μαζί της, ὅπως συνέβη πρόσφατα μέ τήν Ὀρθόδοξη Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cluj-Napoca ἀπό τί Ρουμανία καί μέ τό Ἰνστιτούτο τοῦ Ἁγίου Σεργίου Παρισίων, καί ὅπως συνέβη παλιότερα μέ πληθῶς ἄλλες συνδιοργανώσεις ἢ συμπράξεις.

Ὅπως πολλές φορές ἔχει τονιστεῖ, ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν δέν διεκδίκησε ποτέ γιά τόν ἑαυτό της κανενός εἶδους ἀλάθητο οὔτε ἔχει τήν ἀξίωση ὅτι ἐκπροσωπεῖ τήν ἐπίσημη θεολογική γραμμή τῆς τοπικῆς ἢ τῆς κατά τήν οἰκουμένη Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅπως μερικοί ἐπίμονα ἰσχυρίζονται. Λειτουργεῖ μᾶλλον ὡς ἕνα forum ἐλεύθερου, πρωτίστως θεολογικοῦ, ἐπιστημονικοῦ διαλόγου καί ὡς μία ἄτυπη δεξαμενή σκέψης τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἐνῶ ταπεινά πιστεύει ὅτι μέ τίς μικρές της δυνάμεις προσφέρει σημαντική ὑπηρεσία στήν Ἐκκλησία καί τήν ὀρθόδοξη θεολογία διακονώντας τό διάλογο τῆς Ὀρθοδοξίας μέ τίς προκλήσεις τοῦ σύγχρονου κόσμου, φέρνοντας σέ ἐπαφή καί ἐπικοινωνία ὀρθόδοξους θεολόγους ἀπό ὅλο τόν κόσμο μέ τί θύραθεν διανόηση, ἀλλά καί μέ ἀνθρώπους ἀπό διαφορετικά πολιτισμικά καί κοινωνικά περιβάλλοντα, ἢ προσκαλώντας ἀκόμη τό λαό τοῦ Θεοῦ νά ξανασκεφεῖ κριτικά καί ὑπό τό φῶς τῆς Παράδοσης πού σαρκάνεται κατεξοχῆν στό πρόσωπο Χριστός τίς διάφορες ἐθνοπολιτισμικές παραδόσεις, ἔθιμα, συνήθειες, κλπ.

Ἐπί τό φῶς τῶν ἀνωτέρω διευκρινίσεων θεωρεῖ ἐντελῶς κακόβουλο καί ἀνέντιμο νά βάζουν κάποιοι στό στόμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου λόγια καί φράσεις πού ποτέ δέν εἶπε οὔτε ἔγραψε, ἐνῶ στήν πραγματικότητα πρόκειται γιά ἐπιστημονικές/προσωπικές ἀπόψεις ἐπιμέρους εἰσηγητῶν καί συνέδρων. Προφανῶς κάποιοι προτιμοῦν σκοπίμως νά συγχέουν τίς ἀπόψεις πού κα-

ταίθονται σέ μία ἐλεύθερη καί ἀπροκατάληπτη συζήτηση, μέ τήν ὄντως πρωτόγνωρη γιά τά ἑλληνικά δεδομένα ἐλευθερία λόγου πού ὑπάρχει στήν Ἀκαδημία τοῦ Βόλου, χάρις στήν εὐρύτητα πνεύματος καί στήν διακονοῦσα ἀγάπη πού διακρίνει τόν κ. Ἰγνάτιο. Ὁ σκοπός καί ἡ στρατηγική σκόπευση αὐτῆς τῆς σκόπιμης σύγκυσης εἶναι ὁρατοί διά γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ: νά πιεστεῖ ἀσφυκτικά ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος μέ τά κακόβουλα, δυσφημιστικά καί σχεδόν ὑβριστικά δημοσιεύματα (πού πολλές φορές καλύπτονται εἴτε ἀπό τήν ἀνωθυμία τοῦ internet εἴτε ἀπό τήν αἴσθησι ἀτιμωρησίας καί ἀσυνδοσίας πού παρέχει ἡ παραμονή καί ἐγκαταβίωση κάποιων σχολιογράφων-ἀρθρογράφων στήν ἀλλοδαπή), ὥστε αὐτός μέ τί σειρά του, προκειμένου νά γλιτώσει ἀπό τίς συνεχεῖς ἐπιθέσεις καί τό διασυρμό, νά μεταβάλει τό χαρακίτη τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν. Παραπρεῖται ἔτσι τό φαινόμενο, ὅψιμοι, δῆθεν ὑπερασπιστές τῆς ἐλευθερίας, προερχόμενοι ἀπό φονταμενταλιστικούς κύκλους, πού κατά συρροή ἀσχημονοῦν, συκοφαντοῦν καί τρομοκρατοῦν εἴτε διά τοῦ τύπου εἴτε, κυρίως, μέσα ἀπό τό internet, νά ἐπιζητοῦν χωρίς σοβαρά καί θεολογικά θεμελιωμένα ἐπιχειρήματα παντί τῶν τρόπων νά πνίξουν καί νά φιμώσουν τήν ἐνοχλητική γι' αὐτούς φωνή τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βόλου.

ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΙ ΖΩΝΤΑΝΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ

Ἡ πῶ πρόσφατη, ἀλλά ὄχι ἡ μόνη, εὐκαιρία γιά τήν ἐνορχηστρωμένη ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν στάθηκε τό πρόσφατο συνέδριό της μέ θέμα: «*Νεο-πατερική Σύνοψη ἢ μετα-πατερική θεολογία; Τό αἴτημα τῆς θεολογίας τῆς συνάφειας στήν Ὀρθόδοξη*». Τό συνέδριο αὐτό πού συνδιοργανώθηκε ἀπό κοινού μέ τήν Ἑδρα Ὀρθόδοξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Munster, τό Πρόγραμμα Ὀρθόδοξων Χριστιανικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Fordham τῆς Νέας Ὑόρκης καί τό Ρουμανικό Ἰνστιτούτο Διορθόδοξων, Διαχριστιανικῶν καί Διαθρησκειακῶν Σπουδῶν (INTER), σημείωσε ἐξαιρετική ἐπιτυχία καί χαρακτηρίστηκε ἀπό πολλούς ὡς συνέδριο-σταθμός πού ἄνοιξε νέους ὁρίζοντες γιά τί σύγχρονη ὀρθόδοξη θεολογία. Συμμετείχαν ὡς εἰσηγητές καί προεδρευόντες περισσότεροι ἀπό 40 ὀρθόδοξοι κοσμίτες, καθηγητές καί ἐρευνητές Θεολογικῶν Σχολῶν καί Ἰνστιτούτων, κληρικοί καί λαϊκοί, ἀπό ὅλο τόν ὀρθόδοξο κόσμο. Ἐκτός ἀπό τούς ἐγγεγραμμένους συνέδρους πού ξεπέρασαν τούς 100 καί προέρχονταν ἀπό διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀλλά καί ἀπό πολλές χώρες τῆς Ἀνατολικῆς καί Δυτικῆς Εὐρώπης, τό συνέδριο παρακολούθησαν πολλοί ἀκόμη ἀκροατές χάρις στήν ἀναμετάδοσή του μέσω τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «*Ὀρθόδοξη Μαρτυρία 104 FM*», καί πάνω ἀπό 12.000 τηλεθεατές ἀπό 33 χώρες ἀπό ὅλο τόν κόσμο, χάρις στήν ἀπευθείας ἀναμετάδοσή του πού ἐξασφάλισε τό ἠλεκτρονικό τηλεοπτικό δίκτυο in.tv. Τό συνέδριο προσέφερε τί δυνατότητα γιά ἕναν ὄριμο καί σοβαρό ἐπιστημονικό διορθόδοξο διάλογο γιά τό ρόλο πού καλεῖται νά παίξει ἡ Ὀρθοδοξία στόν 21ο αἰώνα. Ἀναδύθηκαν τά ποικίλης φύσεως προβλήματα καί δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία στήν ἐπαφή της μέ τί σύγχρονη πραγματικότητα, ὅπως ἐπίσης καί οἱ συνέπειες τῶν προβλημάτων καί τῶν προκλήσεων αὐτῶν στό ἱεραποστολικό ἔργο της, στή διάδοση δηλαδή τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ σέ ἕνα συνεχῶς μεταβαλλόμενο κόσμο, μέ τρόπους καί μέσα πού νά ἀγγίζουν τό σύγχρονο ἄνθρωπο.

Ὁ ὅρος «*μετα-πατερική*» θεολογία, πού τόσο πολύ σχολιάστηκε καί ἔδωσε ἀφορμή γιά ἀνοικτεῖς καί συκοφαντικές ἐπιθέσεις (ὄχι ἀπό θεολογικούς ἐπιστημονικούς κύκλους, ὀφείλομε νά ὁμολογήσουμε, ἀλλά κυρίως ἀπό ἐκκλησιαστικῆς καί κατ'ἐκκλησιαστικῆς φύσεως fora) δέ χρησιμοποιήθηκε γιά νά δηλώσει τήν ἄρνηση ἢ ἀπαξίωση τῆς πατερικῆς παρά-

ολογικῶν Σπουδῶν σέ πρόσφατα δημοσιεύματα

δοσης, ἀλλά τήν ἀνάγκη γιά διαρκή καί ζωντανή κριτική πρόσληψή της καί ἐξάπαντος ὄχι μονολιθική ἀξιοποίησή της. Γιατί τό πρόθεμα «μετά» δέν σημαίνει καί ἀνάγκη ἀκύρωση καί ἀπαξίωση αὐτοῦ πού προσηγήθηκε, ἀλλά μάλλον τή δημιουργική ἐπαναξιολόγησή του, καί μάλιστα ὑπό τό φῶς τῶν προβλημάτων πού ἔφερε μαζί της ἡ περίφημη «ἐπιστροφή στούς Πατέρες» (ὑποτίμηση βιβλικῶν σπουδῶν, ἀνιστορική προσέγγιση τῆς πατερικῆς θεολογίας, ἀπουσία τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας ἀπό τίς μεγάλες θεολογικές συμῶσεις τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἔξαρση τοῦ ἀντιθετικοῦ ἄξονα Ἀνατολή-Δύση καί καλλιέργεια ἀντιοικουμενικοῦ πνεύματος, συντήρηση τῆς ιστορικής ἐκκρεμότητας μεταξύ Ὁρθοδοξίας καί νεωτερικότητας, κ.ά.). Προτάθηκε, μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἀναγκαιότητα τῆς κριτικῆς (μέ τήν ἔννοια τῆς προφητικῆς διάκρισης, τῆς ἐξέτασης καί τῆς ἀποτίμησης) ἐπιστημονικῆς ἀνάγνωσης τῶν Πατέρων, καί ὄχι ἡ συνήθης -καί μέ πλείστους ὅσους κινδύνους καί συνέπειες- ἀν-ιστορική προσέγγισή τους, πού μπορεῖ ὡς ἕνα βαθμό νά ἀξιοποιηθεῖ ἴσως γιά ποιμαντικούς καί ἄλλους λόγους (π.χ. κηρυκτικούς), ἀλλά ὄχι γιά ἐρευνητικούς κι ἐπιστημονικούς σκοπούς. Πρέπει ἐπίσης νά γίνει κατανοητό ὅτι ὁ ἐπίμαχος ὅρος τέθηκε ὡς ἕνα ἀνοιχτό ἐρώτημα πρὸς συζήτηση καί διερεύνηση, καί δέν προβλήθηκε ἀπό καμία πλευρά ὡς πρόγραμμα ἢ ὑπόδειγμα πού ὄφειλαν ὅλοι νά ἀσπαστοῦν καί νά ἀκολουθήσουν.

ΔΕΝ ΘΙΧΘΗΚΕ ΚΑΝΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΟΓΜΑ Ἡ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Σέ κάθε περίπτωση καλό εἶναι νά θυμοῦνται ὅλοι ὅτι στό ὑπό κρίση συνέδριο δέν θίχτηκε κάποιο ἐκκλησιαστικό δόγμα ἢ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ὅπως ψευδῶς διατείνονται οἱ καθ' ἕξιν συκοφάντες πού ἔχουν ἀναλάβει ἐργολαβικά τή σπίλωση καί κατασκευοφάντηση τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλά ἀπλῶς τέθηκε πρὸς συζήτηση τό ζήτημα τῶν προϋποθέσεων καί κριτηρίων γιά ἕναν ἐκκλησιαστικό τρόπο τοῦ θεολογεῖν. Προφανῶς οἱ συντάκτες τῶν ἐπικριτικῶν πρὸς τό συνέδριο κειμένων ἀδυνατοῦν νά κατανοήσουν ὅτι σέ ἕνα συνέδριο ὅπου διεξάγεται μία ἐλεύθερη καί ἀπροκατάληπτη συζήτηση μποροῦν νά συνυπάρχουν καί νά ἀνδεικνύονται διαφορετικές τάσεις καί ἀπόψεις. Ἐπιπλέον, δεδομένου τοῦ στενότερου συνδέσμου μεταξύ πατερικῆς θεολογίας, ἀρχαίας ἑλληνικῆς σκέψης καί ὄντολογικά προσανατολισμένης φιλοσοφίας, ἡ διερώτηση περί τῆν «μετα-πατερική» θεολογία ἐτέθη πρὸς συζήτηση -ἀπό ὀρισμένους μόνον ὀμιλητές- στή βάση τῆς διαπίστωσης ὅτι ζοῦμε πλέον σέ ἕναν μάλλον μετά-ἑλληνικό κόσμο, ὅπου μπορεῖ ἐπίσης νά ἀνθίσει καί νά ἀναπτυχθεῖ ἡ Ὁρθοδοξία καί ὅπου ἡ φιλοσοφία, καί μάλιστα ἡ ὄντολογία, ἔχει πάψει πρό πολλοῦ νά ἀποτελεῖ τή μοναδική μορφή διαμεσολάβησης μεταξύ Ἐκκλησίας καί κόσμου, θεολογίας καί θύραθεν σκέψης.

Ὅπως ἐξάλλου ρητῶς τονίστηκε σέ μία ἀπό τίς ἐπίμαχες εἰσηγήσεις «τό ζητούμενο δέν εἶναι ὁ ἀναδρομικός ἀφελληνισμός τῆς θεολογίας ἢ ἡ ἄρνηση τῶν κεκτημένων τῆς πατερικῆς σκέψης πού συνδέονται μέ τήν γένεση καί διαμόρφωση τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος. Πράγματι, κανεῖς δέν εἶναι τόσο ἀνόητος γιά νά ἀφελληνίσει προγραμματικά τή θεία λατρεία ἢ νά ἀφήσει πίσω του τίς δογματικές κορυφώσεις τοῦ «χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ» ὅπως τό «Πιστεύω» καί τά συνοδικά καί πατερικά κείμενα γιά τό τριαδολογικό καί χριστολογικό ζήτημα. Τά συγκεκριμένα κείμενα ἔχουν ἀνεξίτηλα σηματοδεύει τήν πορεία τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς θεολογίας καί ἐκ τῶν πραγμάτων δέν τίθεται ζήτημα ἀκύρωσής τους. Τίθεται ὅμως σαφῶς καί ἐπιειγόντως ζήτημα ἐπανερμηνείας καί συσχέτισής τους μέ τήν ἐκάστοτε συνάφεια, ἕνα νέο «καινοτομεῖν τά ὀνόματα», γιά νά θυμηθοῦμε τόν Θεολόγο Γρηγόριο».

Ὅπως εἶναι φανερό, ὅλα τά παραπάνω θέτουν πρὸς συζήτηση τό μεγάλο θέμα τῆς σημασίας καί τοῦ περιεχομένου τῆς παράδοσης, ἀλλά καί τῶν κριτηρίων μέ βάση τά ὅποια τήν προσεγγίζουμε (λ.χ. ὁ Χριστός καί ἡ ἀποστολική παράδοση ἀποτελοῦν τό κριτήριο μας ἢ οἱ κάθε λογῆς πο-

λιτισμικές ἀποχρώσεις τῆς παράδοσης;). Στή συζήτηση αὐτή ἀξιοποιήθηκαν τά λόγια τοῦ μεγάλου ρώσου θεολόγου τῆς διασποράς π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, γιά τήν «ἐρμηνευτική» θεολογία τοῦ ὁποίου ἔγινε ἐκτενής ἀναφορά στό συνέδριο: «ἡ παράδοση δέν εἶναι μόνον μία προστατευτική, συντηρητική ἀρχή, ἀλλά πρωτίστως εἶναι ἡ ἀρχή τῆς αὔξησης καί τῆς ἀναγέννησης. Ἡ παράδοση δέν εἶναι ἡ ἀρχή ἡ ὁποία ἀγωνίζεται νά ἀνασπλιώσει τό παρελθόν, χρησιμοποιώντας τό παρελθόν ὡς κριτήριο γιά τό παρόν. Μία τέτοια ἀντίληψη-ιδέα γιά τήν παράδοση ἀπορρίπτεται ἀπό τήν ἴδια τήν ἱστορία καί τή συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας» (Γ. Φλωρόφσκυ «Ἡ καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας», Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία Παράδοσις, Ἔργα 1, μτφρ. Δημ. Τσάμης, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη, 1976, σσ. 64-65). Ἡ ἴδια, ὅμως, προοπτική ἐπιβεβαιώνεται καί μέ τά ὅσα πολύ χαρακτηριστικά σημειώνει καί ὁ ἕτερος μεγάλος ὀρθόδοξος θεολόγος τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ὁ κατά πολύ συντηρητικότερος Vladimir Lossky: «ἐάν ἡ Παράδοσις εἶναι ἕν χάρισμα τοῦ νά κρίνη τις ἐν τῷ φωτί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὑποχρεώνει τοὺς θέλοντας νά γνωρίσουν τήν Ἀλήθειαν ἐν τῇ Παραδόσει νά ὑποβάλλωνται εἰς ἀκαταπαύστους προσπάθειαι: δέν παραμένει τις ἐν τῇ Παραδόσει διά μιᾶς ἱστορικῆς ἀδρανεῖας φυλάττων ὡς «παράδοσιν ληφθεῖσαν ἐκ τῶν Πατέρων» πᾶν ὅ,τι διά τῆς δυνάμεως τῆς συνθεῖας κολακεύει θεοσεβῆ τινά συναισθηματισμόν. Ἀντιθέτως, τότε εἶναι πού τὰς πλείστας φορές κινδυνεύει τις νά εὐρεθῆ τελικῶς ἐκτός τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ὑποκαταστήσῃ τήν Παράδοσιν τοῦ ζῶντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἁγίου Πνεύματος μέ τό εἶδος αὐτό τῶν «παράδοσεων». Δέν πρέπει νά πιστεύωμεν ὅτι μόνη ἡ συντηρητική στάσις εἶναι σωτηριώδης, οὔτε ὅτι οἱ αἵρειτικοὶ ὑπῆρξαν πάντοτε «νεωτερισταί». Ὁ Lossky μάλιστα δέν θά διστάσει νά ὑποστηρίξει ὅτι «ἡ Παράδοσις ἀντιπροσωπεύει τό κριτικόν πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας», διευκρινίζοντας ὡστόσο ὅτι «ἀντιθέτως πρὸς τό «κριτικόν πνεῦμα» τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης, ἡ κριτική ἀπόφανσις τῆς Ἐκκλησίας προκαλεῖται ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Βλ. Λόσκι, Κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, μτφρ. Μ. Γ. Μιχαηλίδης, Ρηγόπουλος, Θεσσαλονίκη, 1974, σ. 148). Ἡ Παράδοση, λοιπόν, ἀπό αὐτή τή σκοπιά ἰδωμένη, δέν εἶναι νεκρό γράμμα, νοσταλγική ἐπανάληψη ἢ ἄκριτη ἀποδοχή καί συνέχιση τοῦ παρελθόντος, ἀλλά δημιουργική ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι συνέχεια καί ἄνοιγμα στό μέλλον. Ἡ μελέτη, μάλιστα, τῆς παράδοσης, τῶν βιβλικῶν καί λοιπῶν θεολογικῶν κειμένων εἶναι, κατά τήν παρατήρηση τοῦ Μ. Βασιλείου, ἀπαραίτητη καί πρέπει: «τό γάρ μή παρέργως ἀκούειν τῶν θεολογικῶν φωνῶν, ἀλλά πειρᾶσθαι τόν ἐν ἐκάστη λέξει καί ἐν ἐκάστη συλλαβῇ κεκρυμμένον νοῦν ἐξιχνεύειν, οὐκ ἀργῶν εἰς εὐσέβειαν, ἀλλά γνωρίζοντων τόν σκοπόν τῆς κλήσεως ἡμῶν. ὅτι πρόκειται ἡμῖν ὁμοιωθῆναι τῷ Θεῷ, κατά τό δυνατόν ἀνθρώπου φύσει. Ὁμοίωσις δέ, οὐκ ἄνευ γνώσεως, ἡ δέ γνώσις, ἐκ διδαγμάτων. Λόγος δέ, διδασκαλίας ἀρχή. Λόγου δέ μέρη, συλλαβαί καί λέξεις. Ὡστε οὐ ἔξω σκοποῦ γέγονε συλλαβῶν ἐξέτασις» (Βασιλείου Καισαρείας, Περὶ Ἁγίου Πνεύματος, κεφ. 1, 2 PG 32, 69).

Ἄλλο πράγμα εἶναι, λοιπόν, ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἱστορικῶν φιλολογικῶν δεδομένων, ἡ ὁποία γίνεται μέ τό λόγο καί ἄλλο ἡ ἐπικοινωνία τῆς ὑπαρξης μέ τό περιεχόμενο τοῦ δόγματος, ἡ ὁποία συντελεῖται μέ ὄλες τίς λειτουργίες: τοῦ νοῦ, τοῦ λόγου, τῆς καρδιάς, τῆς βούλησης κ.λπ. Δυστυχῶς ἡ δημοσιογραφικῶς ἐπιπέδου καί ἡ ζηλωτικῶς τύπου ἐρμηνεία καί κατανόηση τῆς πατερικῆς θεολογίας πού σέ μεγάλο βαθμό (εὐτυχῶς ὄχι πάντα) ἐπικράτησε στόν τόπο μας, δαιμονοποίησε κάθε ἀπόπειρα κριτικῆς ἀνάγνωσης καί γόνιμης προσέγγισης τῶν Πατέρων, ἐνῶ ἡ πλατύτερη διάδοση, ἐκλαϊκευση καί «ὑποχρεωτικότητα» τῆς ἐπιταγῆς γιά «ἐπιστροφή στούς Πατέρες» ὄχι μόνον κατέστησε τοὺς Πατέρες ἀναπόσπαστο στοιχεῖο ἑνός ὀρθόδοξου «συρμοῦ» καί ἑνός κυρίαρχου ὀρθόδοξου «κατεστημένου», ἀλλά ἔφτασε νά χαρακτηρίζει καί νά συνοδεύει κάθε εἶδους νεο-συντηρητικῆ καί φονταμενταλιστικῆ ἐκδοχῆς ὀρθόδοξης θεολογίας. Θρησκευτικά ἔντυπα πού τόν καιρό τῆς παντοδυναμίας τους

«Στώμεν καλῶς...». Ἀπάντηση τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν σέ πρόσφατα δημοσιεύματα

ἐκδήλωναν μεγάλη δυσκολία ἢ καί ἄρνηση στό νά φιλοξενήσουν κείμενα τοῦ π. Γ. Φλωρόφσκυ ἢ ἄλλων θεολόγων τῆς ρωσικῆς διασποράς, βρῆκαν τήν εὐκαιρία, μέ ἀφορμή τόν θόρυβο πού ξέσπασε γιά τό πρόσφατο συνέδριο τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν, νά ἀποπλύνουν στήν κολυμβήθρα τοῦ Σιλῳάμ τήν προηγούμενη στάση τους, δημοσιεύοντας ἐγκώμια γιά τόν Φλωρόφσκυ (τό ἔργο τοῦ ὁποίου στό σύνολό του καί σέ ὅλες τίς ἐκφάνσεις του παραμένει κατά βάση ἄγνωστο σέ ὅλους αὐτούς τούς κύκλους) καί κείμενο τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θεολόγου γιά τήν ἐπικαιρότητα τῆς πατερικῆς θεολογίας, ὑπερασπιζόμενοι ἔτσι τή διαχρονικότητα τῆς πατερικῆς θεολογίας πού ὑποτίθεται πώς κινδυνεύει ἀπό ἐπικίνδυνους θεολογικούς νεωτερισμούς. Ἄλλοι, πάλι, διαπρεπεῖς θεολόγοι καί ἱεράρχες, μοιάζει νά ἀρνοῦνται ἀκόμη καί τή δυνατότητα μιᾶς νεοπατερικῆς θεολογίας κατά τό πρότυπο τοῦ Φλωρόφσκυ -τή δυνατότητα, δηλαδή, ἐπανερμηνείας τῶν Πατέρων ὑπό τό φῶς τῶν σύγχρονων προκλήσεων- μέ τό ἐπιχείρημα ὅτι οἱ θεολόγοι τῆς νεο-πατερικῆς σύνθεσης, «ὄντας ἐμπαθεῖς ἄνθρωποι (sic) προσπαθοῦν νά μεταφέρουν τό "πνεῦμα" τῶν Πατέρων στήν ἐποχή τους, ἐνῶ ἡ αὐθεντική μεταφορά προϋποθέτει ἄνθρώπους πού ἔχουν τήν ἴδια ἐμπειρική γνώση ἢ τουλάχιστον τήν προσεγγίζουν». Πιο πρόσφατα, ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπαληθεύοντας τίς αὐτοεκπληρούμενες προφητείες περί ἐπέμβασης τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἐναντίον τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βόλου, ἔσπευσε νά διαμαρτυρηθεῖ «ἐντόνως διά τās τοποθετήσεις ὀμιλητῶν τινῶν περί Ὁρθοδόξου Θεολογίας, τās ἀνακοινωθείσας ἐν τῷ πραγματοποιηθέντι Συνεδρίῳ τοῦ Ἰουνίου τρ. ἔ., ἐν τῇ "Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν" τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος» καί νά ἀποστείλει στήν Ἱερά Σύνοδο «ἐνημερωτικόν Ὑπόμνημα» (μέ ἀλιευμένα φρασίδια καί ἀπομονωμένα, ἢ καί ἀλλοιωμένα, ὀρισμένες φορές, ἀπό τή συνάφεια καί τό νόημά τους ἀποσπάσματα ἀπό τίς εἰσηγήσεις τοῦ ἐν λόγῳ συνεδρίου πού κατέβασε (;) ἀπό τό διαδίκτυο), ζητώντας οὐσιαστικά τή λήψη μέτρων. Ἦταν τόση ἡ βιασύνη καί ἡ σπουδή τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτη νά δεῖ καταδικαζόμενο τό ἐν λόγῳ συνέδριο, ὥστε παρέβη μία θεμελιώδη δικονομική καί μεθοδολογική ἀρχή: προκειμένου γιά κρίση ἐπί θεολογικῶν ζητημάτων, στηριζόμεστε σέ γραπτά κείμενα, κατά τό δυνατόν τεκμηριωμένα καί ὀλοκληρωμένα, καί ὄχι σέ προφορικά ἀκούσματα πού ὁ ἱεροεξεταστικός ζήλος κάποιων κατέβασε ἀπό τό διαδίκτυο. Ὁ σεβασμιος αὐτός ἐπίσκοπος μοιάζει νά ἀγνοεῖ ὅτι ἡ προφορική ἀνακοίνωση ἀποτελεῖ πάντα τήν πρώτη μορφή μιᾶς εἰσηγήσεως ἢ μιᾶς θέσεως, καί ποτέ τήν ὀριστική, γι' αὐτό καί πολλές φορές στά ἐντυπα εἰσηγήσεων πού διανέμονται σέ συνέδρια ὑπάρχει ἡ ἐνδειξη draft (πρόχειρο), καθώς ἀπό αὐτή τή μορφή τοῦ κειμένου ἀπουσιάζει ἡ τεκμηρίωση σέ κείμενα καί πηγές, καθώς καί οἱ σχετικές βιβλικές, πατερικές καί βιβλιογραφικές ἀναφορές. Ἄς κάνει λίγη ὑπομονή ὁ Σεβασμιώτατος νά ἐκδοθεῖ ὁ σχετικός τόμος τῶν πρακτικῶν τοῦ ὑπό συζήτηση συνεδρίου καί ἄς κρίνει τότε ἄν θέλει τούς διαπρεπεῖς ὀρθόδοξους εἰσηγητές τοῦ συνεδρίου ἐπί τῆς βάσεως τῶν γραπτῶν τους κειμένων καί θέσεων. Ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν ἀρκούμενη, πρὸς τό παρόν, σέ αὐτές τίς μεθοδολογικοῦ τύπου πρῶτες παρατηρήσεις, ἐπιφυλάσσεται νά ἀπαντήσει θεολογικά καί ἐπί τῆς οὐσίας στόν ἐν λόγῳ Μητροπολίτη (ἡ καταγγελία τοῦ ὁποίου περιῆλθε σέ γνώση τῆς ὅταν ὀλοκληρωνόταν ἡ παρούσα ἀπάντηση).

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΔΕΝ ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΣΤΑΤΙΚΟ ΑΛΛΑ ΜΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΩΔΥΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ

Τό ὑπό συζήτηση συνέδριο ἀνέδειξε, ἐπίσης, τό θέμα τῆς διαλεκτικῆς διαχρονικότητας ἀλλά καί ἀνοικτότητας τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας. Ὁ χριστιανισμός ἀπό τά πρῶτα του στάδια ἦρθε ἀντιμέτωπος μέ τό μεγάλο δίλημμα τῆς ἀπομόνωσης καί τῆς περιθωριοποίησης ἢ τοῦ ἀνοίγματος στόν κόσμο. Καί ἐπέλεξε τό δεύτερο! Δέν φοβήθηκε οὔτε κρύφτηκε πίσω ἀπό μία ὑποτιθέμενη αὐτάρκεια ὀρθόδοξης πίστεως καί ἐμπειρίας, ἀλλά βγήκε πρὸς τά ἔξω στό τότε ἐθνικό περιβάλλον γιά νά κηρύξει « Ἰ-

σοῦν Χριστόν καί τοῦτον ἐσταυρωμένον». Ἔτσι ἐπιτελεῖ μία δημιουργική συνάντηση μέ τούς πέρυξ πολιτισμούς καί κυρίως τόν ἑλληνικό, ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζεται πρωτίστως ἀπό τήν οἰκουμενικότητά του. Ἡ συνάντηση αὐτή οὔτε τυχαία οὔτε αὐτονόητη, πολύ δέ περισσότερο, οὔτε ἀναγκαστική ὑπῆρξε. Ἦταν μία συνάντηση μέσα στό ἱστορικό πλαίσιο. Ἡ υἱοθέτηση τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς σέ πρῶτο στάδιο ἀπό τόν Παῦλο καί τούς εὐαγγελιστές, ἡ χρήση ποικίλων τρόπων παρουσίασης τῆς χριστιανικῆς πίστεως στό εὐρύτερο κοινωνικό τῆς περιβάλλον ἀπό τούς πρῶτους ἐκκλησιαστικούς συγγραφείς, χριστιανούς ἀπολογητές καί ἀποστολικούς Πατέρες καί στή συνέχεια ἡ ἀξιοποίηση καί τελειοποίηση, ἰδίαιτερα ἀπό τούς Καππαδόκες, τῶν ἑλληνικῶν λογοτεχνικῶν καί φιλοσοφικῶν σχημάτων δηλώνουν καί ὑπογραμμίζουν τή δυναμική συνάντηση τοῦ χριστιανισμοῦ μέ τόν κόσμο, τά μέσα καί τά σχήματά του. Ἡ συνάντηση αὐτή ὀφείλει νά λειτουργεῖ γιά τήν Ἐκκλησία καί τή θεολογία ὡς τό διαχρονικό παράδειγμα τῆς σχέσης Ἐκκλησίας-κόσμου, ἀλλά ἐπ' οὐδενί δέν θά πρέπει νά ἀποτελέσει ἀντικείμενο δουλικῆς μίμησης καί ἐπανάληψης. Ὁ σεβασμός στους τοπικούς πολιτισμούς καί τίς γλώσσες, οὐσιαστικό στοιχεῖο τῆς ἱεραποστολῆς στό Βυζάντιο, ὅπως γιά παράδειγμα στους Σλάβους καί τούς Ρώσους, ἀποτελεῖ ἕνα ἀκόμη παράδειγμα τῆς συνάντησης μέ τή συνάφεια. Παράλληλα θυμίζει ὅτι ἡ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία θυσιάζει τίς ἀξιώσεις παγκοσμιοῦς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας γιά νά διατηρήσει τήν οἰκουμενικότητα τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος. Θά μπορούσαν ν' ἀναφερθοῦν πλείστα ὅσα παραδείγματα ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ἱστορία πού βεβαιώνουν τό σεβασμό πρὸς τήν ἱστορική συγκυρία καί τίς ἀνάγκες τῆς, γιά τήν ἐπιτυχή μεταφορά τοῦ μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ σχέση Θεοῦ καί κόσμου γιά τήν ὀρθόδοξη παράδοση, ξεκινώντας ἀπό τίς θεοφάνειες τῆς Π.Δ., τήν ἐνσάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου καί φθάνοντας μέχρι τό σήμερον, δέν σπρίζεται σέ ἠθική ἢ δικανική βάση, ἀλλά πρωτίστα στή συνάντηση, τήν κοινωνική δηλαδή διάσταση γιά τή μεταμόρφωση τῆς ζωῆς καί τοῦ κόσμου. Ὅπως παρατηρεῖ, ἐξἄλλου, καί ὁ ἀειμνηστος καθηγητής Νίκος Μαιτσούκας, ἡ ἀποκάλυψη «δέν ὑπόσχεται οὔτε παρέχει ἕναν κόσμο στατικό, ἠθικό, δικανικό, τυποποιημένο καί ἀπολιθωμένο ἀλλά μία πορεία ἐπώδυνα δημιουργική καί μεταμορφωτική» (Δογματική καί Συμβολική Θεολογία Β', Πουρναράς, Θεσσαλονίκη, 1985, σ. 75).

Ἡ Ὁρθοδοξία, ὅμως, σήμερον παρουσιάζει ὀρισμένα προβλήματα στή σχέση τῆς μέ τόν κόσμο καί τήν Ἱστορία. Ἡ ἱστορική τῆς συνειδηση εἶναι πολύ ζωντανή σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τό παρελθόν καί τή συντήρησή του, φαίνεται ὅμως λιγότερο εὐαίσθητη σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τό παρόν καί τό μέλλον. Ἡ συντήρηση, ἴσως, ἐμποδίζει τήν Ἐκκλησία νά δεῖ τήν ἀνάγκη πού ὄντως ἔχει γιά ἐσωτερική ἀναγέννηση, γιά διαρκή σάρκωσή τῆς στό ἐκάστοτε ἱστορικό παρόν καθώς καί τίς μεγάλες ἀλλαγές πού συντελοῦνται ὄχι μόνο γύρω τῆς ἀλλά καί στή ζωή τῶν ἴδιων τῶν μελῶν τῆς. Ἡ παρατηρούμενη στίς μέρες μας, ἐκτός συνάφειας καί ἐκτός ἱστορικοῦ πλαισίου, θά λέγαμε «ταλμουδική» προσέγγιση τῆς πατερικῆς θεολογίας, συνιστᾶ στήν πραγματικότητα «προδοσία» τοῦ πνεύματος τῶν Πατέρων στό μέτρο πού ἀγνοεῖ ἢ καί προδίδει ἕνα οὐσιώδες χαρακτηριστικό καί συστατικό τῆς σκέψης τους, τό συνεκτὴ διάλογο δηλαδή μέ τόν κόσμο, τή συνάντηση καί πρόσληψη τοῦ ἱστορικοῦ, κοινωνικοῦ, πολιτισμικοῦ καί ἐπιστημονικοῦ συμφραζόμενου τῆς ἐποχῆς τους, ὅπως τοῦτο χαρακτηριστικά εἰκονογραφεῖται ἀπό τό παράδειγμα τῆς ὑποδοχῆς καί χρήσης τῶν, παντελῶς ξένων πρὸς τόν ἀρχέγονο χριστιανισμό, ἑλληνικῶν φιλοσοφικῶν καί ὄντολογικῶν κατηγοριῶν στή θεολογία τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καί ἰδίαιτερα τῶν Καππαδοκῶν (φύσις, οὐσία, ὁμοούσιον, ὑπόστασις, πρόσωπον, λόγος, διάνοια, νοῦς, νόσις, αἰτία, δύναμις, συμβεβηκός, ἐνέργεια, καθόλου, κόσμος, κ.ἄ.).

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ & ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΙΝΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ

Ἡ συμμετοχή τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν σέ θεολογικές ἐταιρεῖες καί οἰκουμενικούς ὀργανισμούς σκοπὸ καί στόχο ἔχει: α) τήν ἐνημέρωση τῶν φίλων θεολόγων καί ὄσων συμμετέχουν στίς δράσεις τῆς γιά τά ὅσα λαμβάνουν χώρα στό εὐρύτερο διεθνές ἐπιστημονικό θεολογικό στερέωμα, ἀφοῦ ἔτσι ὀφείλει νά κάνει κάθε ἐπιστημονικός φορέας ἢ ὀργανισμός πού σέβεται τόν ἑαυτό του καί τό ρόλο του

«Στώμεν καλῶς...». Ἀπάντηση τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν σέ πρόσφατα δημοσιεύματα

ὁ Γεννάδιος Σχολάριος δέν χαρακτηρίζει ὡς «αἵρετικούς», ἀλλά ρητῶς τοὺς κατονομάζει ὡς «ἐσχισμένους» [ἀποσχισθέντες], «χριστιανούς», καί τοὺς ὁποίους δέχεται σπὴν ἐκκλησιαστική κοινωνία καί τὴν θεία Εὐχαριστία μέ ἀπλή ὁμολογία πίστεως, χωρίς ἀναβαπτισμό, οὔτε κἄν χρίσμα, λέγοντας μάλιστα ρητὰ ὅτι αὐτὴ εἶναι «ἡ συνήθεια τῆς καθολικῆς τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίας [τῆς Ὁρθόδοξης]», μπορούμε τότε εὐλόγα νά συμπεράνουμε ποιά θά ἦταν ἡ στάση τους σέ θέματα οἰκουμενικοῦ ἢ θεολογικοῦ διαλόγου!

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀρνηθεῖ τό διαλογικό καί φιλόανθρωπο ἦθος τῆς, ὑποκύπτοντας στίς ἀθεολόγητες κορῶνες καί τίς φωνασκοῦσες καί θορυβώδεις πηλωτικές μειοψηφίες πού ἐναρμονιζόμενες ἄριστα καί ταχύτατα μέ τό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας (τὴν ὁποία κατὰ τὰ ἄλλα καταγγέλλουν καί ἐλεεινολογοῦν!) ἄψαν τὰ πεζοδρόμια καί προσπαθοῦν μέ κάθε μέσο νά κυριαρχήσουν στό διαδίκτυο, ἀπειλώνοντας καί τρομοκρατώντας τόσο τίς μεμονωμένες θεολογικές φωνές πού δέν ἐλέγχουν, ὅσο καί διακεκριμένους ἱεράρχες καί ἀνυστακτους ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ Ὁρθόδοξία ὀφείλει νά παραμείνει πιστή στό διαλογικό τῆς ἦθος πού ἀπορρέει τόσο ἀπὸ τὴ θεολογική τῆς αὐτοσυνειδησία ὅσο καί ἀπὸ τὴ φύση τῆς Τριαδικῆς Θεότητος, ἀφοῦ ὡς γνωστόν ἡ πίστη μας στὸν Τριαδικὸ Θεὸ εἶναι ἡ πίστη ὅχι σέ μία μονάδα κλεισμένη στὸν ἑαυτὸ τῆς, ἀλλὰ σέ μία κοινωνία αἰώνιας ἀγάπης, ἐλευθερίας καί ἀλληλοπερικύρπωσης. Σέ μία κοινωνία, δηλαδή, ἀγαπώμενων καί διαλεγόμενων θείων προσώπων, καθὼς τό ἴδιο τό θεῖο Εἶναι, ὁ Τριαδικὸς τρόπος ὑπάρξεως, κατανοεῖται ἀπὸ τὴν πατερική θεολογία ἀλλὰ καί ἀπὸ τὴ σύγχρονη ὀρθόδοξη θεολογία, καί μάλιστα τὴν ἐλληνόφωνη, ὡς «Εἶναι ἐν κοινωνίᾳ», ὡς «Εἶναι ἐν διαλόγῳ».

Προσπαθοῦμε μέ «*παροξυσμὸν ἀγάπης*» (Ἐβρ. 10: 24) νά κατανοήσουμε τίς βαθύτερες αἰτίες γιὰ τίς φωνασκίες, τίς κραυγές καί τίς ἀγωνίες ὄσων ἀδελφῶν μας «*ἐν τῇ πίστει*» βλέπουν παντοῦ καί πάντα προδότες καί προδοσίες τῆς Ὁρθόδοξης. Τό πρόβλημα, ὅμως, αὐτὸ χρήζει ποιμαντικῆς μέριμνας ἐκ μέρους τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας, καί δέν εἶναι δυνατόν οὔτε νά μετατραπῆ σέ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας μας οὔτε νά καθορίσει τὴν ἐπίσημη θέση καί στάση τῆς σέ παρόμοια ζητήματα. Αὐτὸ, ὅμως, πού θά πρέπει ὅπωςδήποτε νά ἀποκρουθεῖ καί

νά καταγγελθεῖ, εἶναι ἡ ἐκμετάλλευση, γιὰ ἴδιον ὄφελος, αὐτῶν τῶν φόβων ἀπὸ τοὺς παντοδαπούς ἐπιδέξιους σωτήρες καί ἀμύνητες τῆς «Ὁρθόδοξίας» πού ψαρεύουν στά θολὰ νερά τοῦ διαδικτύου. Αὐτοὺς πού ἀντὶ γιὰ τὴν ἀκαδημαϊκὴ ἔδρα καί τὴ σοβαρὴ σπουδὴ ἢ τὸν κανόνα τῆς νήψης, τῆς ἡσυχίας καί τῆς προσευχῆς, γινόμενοι πῶς κοσμικοὶ καί ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς, παραδόθηκαν σπὴν τύρβη καί τίς μέριμνες τοῦ αἰῶνος τούτου, «*ὑπερασπιζόμενοι, ὑποτίθεται, τὴν Ὁρθόδοξία*», ἢ πού ὑπέκυψαν στό δέλεαρ τῆς δημοσιογραφικῆς καί πολεμικῆς γραφῆς.

Στὴν παρούσα φάση τῆς ἱστορικῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητας δημιουργοῦνται νέες μορφῆς προβλήματα καί αἰτήματα καί ἀναμοχλεύονται παλαιά. Χρέος τῶν ὀρθόδοξων εἶναι, ἀντλώντας ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς παράδοσης καί τοῦ βιώματός τους, νά συμμετέχουν σπὴν οἰκουμενικῇ προσπάθεια προτείνοντας «*πράξεις καί δράσεις ζωῆς*», πού θά προκύψουν μέσα ἀπὸ δημιουργικὸ ζωντανὸ θεολογικὸ στοχασμὸ. Ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος εἶναι ἐξάλλου: «*ἀγάπη, χαρὰ, ἀγαθοσύνη, πίστις, πραότης καί ἐγκράτεια*» (Γαλ. 5: 22). Αὐτοὶ οἱ καρποὶ εἶναι ἀντίθετοι σέ ὁποιαδήποτε μονομέρεια καί φανατισμὸ: «*Οὐ μαινόμεαι, ἀλλ' ἀληθείας καί σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι*» (Πράξ. 25: 24) λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐνῶ ὁ σύγχρονος ἅγιος τῆς Ὁρθόδοξης γέρον Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης δέν θά διστάσει νά διακηρύξει: «*Ὁ φανατισμὸς δέν ἔχει σχέση μέ τό Χριστό. Νά εἶσαι χριστιανὸς ἀληθινός. Τότε κανένα δέν θά παρεξηγήσει, ἀλλὰ "ἡ ἀγάπη σου πάντα θά στέγει". Καί στὸν ἀλλόθρησκο, χριστιανός. Δηλαδή νά τὸν τιμᾶς ἄσχετα μέ τὴ θρησκεία του μέ ἓναν εὐγενικὸ τρόπο*» (Γέροντος Πορφυρίου, Βίος καί Λόγοι, ἐκδ. Ἱ. Μονῆς Χρυσοπηγῆς, Χανιά, 2003, σ. 394). Ἡ θέση τῆς Ὁρθόδοξης δέν εἶναι στό περιθώριο τῆς ζωῆς καί τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ στό κέντρο τῶν ζωώσεων, τῆς πρωτοπορίας, τῆς προόδου, τῆς ἀλλαγῆς καί τελικῶς τῆς μεταμόρφωσης τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου ὁλόκληρου σέ εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τό κεφαλαιώδους σημασίας ἔργο σκοπεύει νά συνεχίσει νά διακονεῖ μέ τίς μικρές τῆς δυνάμεις καί μέ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν, χωρίς νά πτοεῖται ἀπὸ τίς ἱεροεξεταστικοῦ τύπου ἐπιθέσεις καί συκοφαντίες ἢ ἀπὸ τίς φοβικῆς ἀντιδράσεις καί τὴν συντηρητικὴ ἀναδίπλωση πού προδίδει ἡμάρθια καί ἀνασφάλεια, καί πού ἂν τυχόν ἐπιτρέψουμε νά ἐπικρατήσουν στὸν δημόσιο κῶρο τῆς Ἐκκλησίας μας, θά ὀδηγήσουν μέ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τόσο σπὴν ἱστορικὴ περιθωριοποίησι τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸν ἀπαιτητικὸ 21ο αἰῶνα, ὅσο καί σπὴν περαιτέρω πνευματικὴ καί πολιτισμικὴ συρρίκνωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ. ●

Βιβλιοπαρουσίαση

«ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗΣ»

π. Βασιλείου Θερμοῦ

Τρέχω, τρέχεις, τρέχει... Ποιὸς δέν τρέχει σήμερα; Ὅλοι κάνουμε τίς διαδρομές μας. Γιὰ νά προλάβουμε. Τί; μά, τίς δουλειές μας. Ἀλλιῶς... ἀλλιῶς θά χάσουμε τίς προθεσμίες. Ἐνδεχομένως καί τό τραῖνο...

Πολλές οἱ διαδρομές σπὴν ζωὴ μας. «Κάποιες τίς ἐπιλέγουμε καί κάποιες ὄχι. Ἀλλὰ καί αὐτές πού δέν διαλέξαμε χρειάζεται νά τίς διανύσουμε, εἰ δυνατόν, μέ ἐπιτυχία».

Γιὰ τίς διαδρομές τῆς ζωῆς μας μιλάει ὁ π. Βασίλειος Θερμὸς στό πρόσφατο βιβλίο του «*Διαδρομές ἀγάπης καί γνώσης*». Ὅχι βέβαια γι' αὐτές πού ἀφοροῦν συνήθειες καί καθημερινές βιοτικές μέριμνες, ἀλλὰ διαδρομές σπὴν ψυχὴ, σπὴν οἰκογένεια, σπὴν Ἐκκλησία, στὸν κόσμον, σπὴν παιδεία, στὸν πόνο. Δηλαδή: *ματιές διερευνητικῆς μέ «ψυχὴν νήφουσαν καί γρήγορον νοῦν»* σέ θέματα πού ἐνδιαφέρουν ὅλους μας,

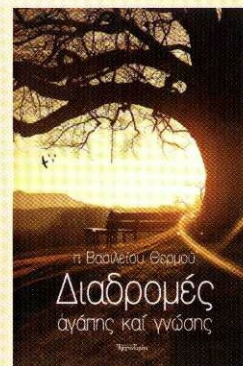
χωρὶς ἐξαίρεση. Παραδείγματα: Ἡ Ἐκκλησία μας ἀπέναντι στίς ἐξελίξεις τῆς οἰκογένειας. Ὑπάρχει χάσμα τῶν γενεῶν; Τί σημαίνει νά εἶσαι χριστιανὸς στὸν 21ο αἰῶνα; Τί προσδοκοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν κληρικό;

Στὸν ἀθλητικὸ στίβο ὑπάρχουν διαδρομές ταχύτητας, ἡμιαντοχῆς καί ἀντοχῆς. Στὸν ψυχικὸ, οἱ διαδρομές ἀπαιτοῦν ἀντοχή. Αὐτὸ τό στοιχεῖο, τὴν ἀντοχή, προσπαθεῖ νά μᾶς μεταδώσει ὁ π. Βασίλειος. Νά κάνουμε τίς διαδρομές μας ὅχι χωρὶς νά κουραστούμε, ἀλλὰ χωρὶς νά ἀπογοητευθοῦμε καί ὀδηγηθοῦμε σπὴν παραίτηση. Διαδρομές μέ ἀγάπη καί γνώση. Μέ ὑπομονή.

Βιβλίο μέ πολλὰ ψυχοφελῆ μηνύματα, πού διαβάζεται ἄνετα. Σὴν μιά διαδρομὴ σέ δάσος ὀξυῶς τώρα τό φθινόπωρο... μέ ἑλαφρὸ νοτιά...

Τὸ βιβλίο κυκλοφορεῖ ἀπὸ τίς ἐκδόσεις «*ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ*» σέ ὅλα τὰ χριστιανικὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ στό βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος «*ΛΥΧΝΟΣ*».

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΞΕΝΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΗΣΕΙΣ...

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΙΕΡΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

Συνεχίζονται επιτυχώς οι μνηστικές τακτικές ιερατικές Συνάξεις όλων των Έφημερίων της Ίερας Μητροπόλεως, όπου δίδεται η ευκαιρία καταρτίσεως, συμπροβληματισμού και επικοινωνίας. Η 2η Ίερατική Σύναξη του Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στις 23 του μηνός στο Συνεδριακό Κέντρο «Θεσσαλία». Ομιλητής ήταν ο Πρωτ. Αντώνιος Πινακούλας, προϊστάμενος του Ί. Ν. Αγίου Παντελεήμονος Χαλανδρίου, ο οποίος ομίλησε με θέμα «Ίερωσύνη: Διακονία ή εξουσία». Ο π. Αντώνιος συνέδεσε τις δύο έννοιες με το πρόσωπο του Χριστού και τόνισε ότι «Η Ίερωσύνη ως εξουσία ή διακονία είναι η Ίερωσύνη του Χριστού. Η Ίδια πάντοτε και αναλλοίωτη. Εκείνη δεν αλλάζει. Αλλάζουμε, όμως, εμείς και αλλάζει το περιβάλλον μας». Στις 13 Δεκεμβρίου έλαβε χώρα και η 3η Ίερατική Σύναξη της Ίερας μας Μητροπόλεως, με

ομιλητή τον διακεκριμένο Συγγραφέα και Έκπαιδευτικό κ. Κων/νο Γανωτή, ο οποίος ανέπτυξε βιωματικά και με θαυμαστή ενάργεια το θέμα: «Ο Έφημερίος Πατέρας της Ένορίας». Τη σύναξη έκλεισε ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ίγνάτιος, ο οποίος ευχαρίστησε θερμά τον κ. Γανωτή, με τον οποίο τον συνδέουν πολυχρόνιοι πνευματικοί δεσμοί.

Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ κ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ

Είναι γνωστή η μεγάλη κοινωνική δράση και προσφορά του Ίδρύματος Δεληγιώργη, στο οποίο προεδρεύει ο κ. Νικόλαος Δεληγιώργης. Η τοπική Έκκλησία, ως αποδέκτης πολλών δωρεών και ευεργεσιών του Ίδρύματος, απένειμε επίσημα τον χρυσό σταυρό της Μητροπόλεως στο κ. Νικόλαο Δεληγιώργη στον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου την ημέρα της εορτής του αγίου Νικολάου, αναγνωρίζοντας την σπουδαία οικονομική του προσφορά, επί σειρά ετών, στο έργο της Ίερας Μητροπόλεως. Άλλωστε, προσφάτως το Ίδρυμα Δεληγιώργη έκανε δύο ακόμα σημαντικές προσφορές στην τοπική μας Έκκλησία που αφορούν τους Ίερούς Ναούς Αγίου Κοσμά του Αιτωλού Βόλου και Αγίου Νεκταρίου Νέας Ίωνίας. Ειδικότερα το Σάββατο 4 Δεκεμβρίου μετά την ακολουθία του Ήσπερινού στον Ί. Ν. Αγίου Κοσμά Βόλου, όπου χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, τιμήθηκε ο Πρόεδρος του Ίδρύματος Δεληγιώργη κ. Νικόλαος Δεληγιώργης για την επιχορήγηση

ση ποσού ύψους 15.000 ευρώ για τη δημιουργία του Πνευματικού Κέντρου του Ναού. Επίσης, την Κυριακή 5 Δεκεμβρίου, μετά την αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ίερό Ναό Αγίου Νεκταρίου Ν. Ίωνίας, ο Σεβασμιώτατος προχώρησε στην ονοματοδοσία του Πνευματικού Κέντρου της ένορίας, στην αποπεράτωση του οποίου συνεισέφερε οικονομικά το Ίδρυμα Δεληγιώργη με το ποσό των 15.000 ευρώ.

ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Ξεκίνησαν από το φθινόπωρο οι Συναντήσεις των Ένοριακών Σχολών Γονέων της τοπικής μας Έκκλησίας. Σε τρεις από αυτές συμμετείχε το τελευταίο διάστημα και ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας. Συγκεκριμένα την Δευτέρα 22 Νοεμβρίου ο Μητροπολίτης μας κ. Ίγνάτιος επισκέφθηκε τη Σχολή Γονέων του Ί. Ν. Αγίου Γεωργίου Νέας Αγκιάλου και τη Σχολή Γονέων του Ί. Ν. Αναλήψεως του Χριστού Βόλου. Και στις δύο Σχολές ο Σεβασμιώτατος τέλεσε τον Άγιασμό ενάρξεως για το τρέχον Ίεραποστολικό έτος 2010-2011 και ομίλησε για την οικογένεια στο σήμερα, τονίζοντας τη μεγάλη σημασία και αξία των Σχολών Γονέων στις Ένορίες και εξαιρώντας τη συμμετοχή νέων ζευγαριών και γονέων σ' αυτές. Επίσης, την Πέμπτη 16 Δεκεμβρίου 2010 στην Ένοριακή Σχολή Γονέων του Ί. Ν. Αγίου Γεωργίου Αγκιάς ομίλησε ο Σεβασμιώτατος με θέμα «Οικογένεια εν άναμονη των Χριστουγέννων».

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Μετά από πρόσκληση του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Κάτω Δουνάβης κ. Κασσιανού, ο Ποιμενάρχης μας κ. Ίγνάτιος επισκέφθηκε τη Ρουμανία το διάστημα από 28/11 έως 1/12 προκειμένου να συμμετάσχει στις έορταστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στην πόλη Γαλάτσι προς τιμήν του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου, πολιούχου και προστάτου της. Ο Μητροπολίτης μας μετέφερε Τεμάχιο του Ίερού Λειψάνου του Αγίου Νεκταρίου που εκτέθηκε σε προσκύνηση στο Ίερό Παρεκκλήσιο του Αγίου Ανδρέου, του Όμωνύμου Θεολογικού Σεμιναρίου της Αρχιεπισκοπής Κάτω Δουνάβης. Με την ευκαιρία ο Σεβασμιώτατος επισκέφθηκε την πρωτεύουσα της Ρουμανίας Βουκουρέστι και συναντήθηκε με τον Μακαριώτατο Πατριάρχη Ρουμανίας κ. Δανιήλ.

ΠΑΝΔΗΜΟΣ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Με τήν δέουσα ιεροπρέπεια καί τή συμμετοχή τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, τῶν ἀρχῶν καί τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ Βόλου, εορτάσθηκε ἡ μνήμη τοῦ πολιοῦκου καί προστάτου Ἀγίου Νικολάου. Ἐπίκεντρο τῶν εορτασμῶν ὁ περικαλλής ὁμώνυμος Μητροπολιτικός Ναός, ὅπου τήν παραμονή τῆς εορτῆς τελέσθηκε ὁ Πανηγυρικός Πολυαρχιερατικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζιχνῶν & Νευροκοπίου κ. Ἱεροθέου, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τόν θεῖο λόγο. Τήν ἀγιώνυμο ἡμέρα τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Γέροντος Μητροπολίτου πρ. Πειραιῶς κ. Καλλινίκου, τόν ὁποῖο πλαισίωσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Σάμου & Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος, Κερκύρας, Παξῶν & Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τό θεῖο λόγο, Ζιχνῶν & Νευροκοπίου κ. Ἱερόθεος, Βρεσθένης κ. Θεόκλητος καί ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης κ. Ἰγνάτιος. Ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας καί τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἀγίου Νικολάου στούς δρόμους τῆς πόλης μέ κατεύθυνση τήν παραλία, ὅπου τελέσθηκε ἀρτοκλασία καί ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἀπύθυνε ἐόρτιο χαιρετισμό, χαρακτηρίζοντας τόν Ἅγιο Νικόλαο «πλούσιο ἡγέτη τῆς ζωῆς μας».

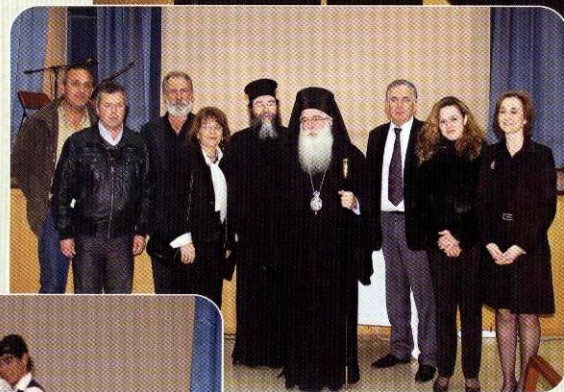
ΔΙΗΜΕΡΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΕΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΜΑΣ

Με ἰδιαίτερη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε τό Σαββατοκύριακο 11-12 Δεκεμβρίου τό διήμερο Συνέδριο Νέων Οἰκογενειῶν πού διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος, μέ τή συμμετοχή 50, περίπου, νέων ζευγαριῶν. Τό Συνέδριο ξεκίνησε τό πρωί τοῦ Σαββάτου στό Συνεδριακό Κέντρο στά Μελισσιάτικα μέ εἰσαγωγή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στό ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας στόν εὐαίσθητο χώρο τῆς οἰκογένειας, μέσφ τῶν ἐνοριακῶν Σχολῶν Γονέων, πού ἀριθμοῦνται σέ δεκαπέντε. Οἱ ὁμιλητές τοῦ Συνεδρίου ἦταν εἰδικοί ἐκλεκτοί ἐπιστήμονες μέ μεγάλη γνώση καί ἐμπειρία στή συμβουλευτική οἰκογένειας. Συγκεκριμένα, τήν πρώτη ἡμέρα ἡ κ. Ἐλένη Καραγιάννη, Παιδοψυχίατρος - Ψυχοθεραπεύτρια, μίλησε μέ θέμα «Παιχνίδια ἐπικοινωνίας - βιώματα ὀρμώπτας». Ἀκολούθησε ἡ συζήτηση σέ ὁμάδες ἐργασίας, ἐνῶ μετά τό γεῦμα ὁ κ. Δημήτριος Καραγιάννης, Παιδοψυχίατρος - Ψυχοθεραπευτής, παρουσίασε τή θεματική «Τά συναισθήματα ὡς πηγή πλούτου καί ἐμπλοκῆς». Τήν ἐπομένη, Κυριακή 12 Δεκεμβρίου, τελέσθηκε Ἱεραρχιακή Θεία Λειτουργία στόν εορτάζοντα Ἱερό Ναό Ἁγ. Σπυρίδωνος καί συνεχίσθηκαν οἱ ἐργασίες μέ τίς εἰσηγήσεις τοῦ πρwt. Γεωργίου Δορμπαράκη, μέ θέμα «Ἐπικοινωνία σπὴν οἰκογένεια: Ἀναγκαιότητα-θεμέλιο-τρόποι πραγματοποιήσεως» καί τῆς πρeσβυτέρας Σοφίας Δορμπαράκη, ἐκπαιδευτικοῦ, μέ θέμα «Ἐμπόδια σπὴν ἐπικοινωνία γονέων καί παιδιῶν». Ἡ συνάντηση ὁλοκληρώθηκε μέ γιορταστικό γεῦμα καί μουσικό πρόγραμμα.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ «ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ»

Τήν ἐπίσια μεγάλη ἐκδήλωσή του πραγματοποίησε ὁ Σύλλογος Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ὁ Ἑσταυρωμένος» στό Πν. Κέντρο τῆς Μητροπόλεως τήν Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου καί καθιερωμένη Ἡμέρα τοῦ Φυλακισμένου. Ἡ φετινή Ἡμέρα καί ἐκδήλωση συνέπεσε μέ τήν συμπλήρωση 15 ἐτῶν καρποφόρου λειτουργίας τοῦ Συλλόγου. Ἡ ἐκδήλωση ξεκίνησε μέ χαιρετισμό τοῦ Πρωτ. Θεοδώρου Μπατάκα, Προέδρου τοῦ Συλλόγου, καί περιλάμβανε ὁμιλία ἀπό τήν κ. Ἰφιγένεια Παπαγεωργίου, τ. Κοινωνική Λειτουργό τοῦ Σωφρονιστικοῦ Καταστήματος Κασσαβετίας, ἡ ὁποία μίλησε μέ θέμα: «Ἀναμνήσεις ἀπό τή συνεργασία μου μέ τόν «Ἑσταυρωμένο». Ἀκολούθησε βράβευση τοῦ ἀειμνήστου τ. Δ/ντοῦ τῶν Φυλακῶν Κασσαβετίας Χρήστου Δρογούτσου, παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ π. Θεοδώρου Μπατάκα «Ὁ... Ἐξένος», ἀπό τόν Δημοσιογράφο κ. Νίκο Βαραλῆ, καθώς καί καλλιτεχνικό πρόγραμμα, μέ παραδοσιακούς χορούς καί τραγούδια ἀπό τήν Κρητική Ἀδελφότητα Βόλου «Τό Ἀρκαδί». Τήν ἐκδήλωση ἔκλεισε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τόν Σύλλογο «Ὁ Ἑσταυρωμένος» γιά τό σπουδαῖο ἔργο πού ἐπιτελεῖ τά τελευταῖα 15 χρόνια στόν χώρο τῶν φυλακῶν.

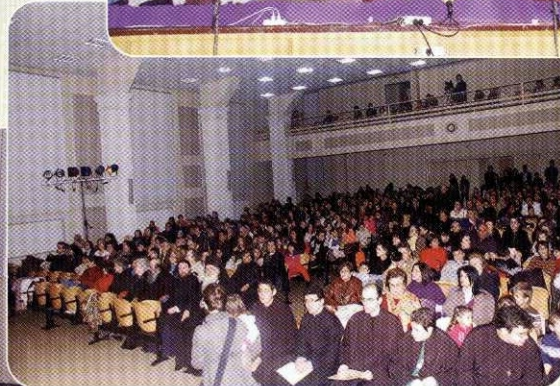

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟΥΠΟΛΗ

Τήν Κυριακή 12 Δεκεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε ἡ Χριστουγεννιάτικη Γιορτή τῶν Κατηχητικῶν Σχολειῶν τῆς Ἑνορίας τῆς Εὐξεινούπολης. Μικροί καί μεγάλοι, σέ μία κατάμεστη αἴθουσα, μέ τήν τέχνη τῆς ἀφήγησης τοῦ γνωστοῦ παραμυθᾶ καί παιδαγωγοῦ κ. Στέλιου Πελασγοῦ καί μέ τή συνοδεία παραδοσιακῆς μουσικῆς, βίωσαν τό πραγματικό νόημα τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἀπαλλαγμένο ἀπό ξενόφερτα ἤθη καί παραδόσεις. Ἐπίσης, τήν Κυριακή 19 Δεκεμβρίου 2010, ὁλοκληρώθηκε ἡ σειρά ὁμιλιῶν ὑπό τόν γενικότερο τίτλο «Λόγοι Πνευματικῆς Οἰκοδομῆς» μέ τήν ὁμιλία τοῦ πατρὸς Δημητρίου Κατούνη, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τό θέμα: «Ἑρμηνεῖα τῆς Εἰκόνας τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου». Τήν περίοδο τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων ὁμιλήσαν οἱ Πρωτ. Θεόδωρος Μπατάκας, Ἀρχιμ. Νεκτάριος Ὑφαντίδης καί Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου. Τέλος, ἀξίζει νά ἀναφερθεῖ ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Γονέων τῆς Ἑνορίας, ἡ παράθεση Γεύματος πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἑνορίας στίς 11 Νοεμβρίου καί ἡ προσπάθεια δημιουργίας ἰστοσελίδας (www.inefxinoupoleos.weebly.com).

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Καί τή χρονιά αὐτή τά κατηχητικά σχολεῖα τῆς Μητροπόλεώς μας εἰτοίμασαν καί παρουσίασαν χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση, ἐνόψει τῆς ἑορτῆς, τό Σάββατο 18 Δεκεμβρίου στό Πνευματικό Κέντρο. Ἡ γιορτή εἶχε θέμα «Τί Σοι προσενέγκωμεν Χριστέ;» καί συμμετείχαν παιδιά ἀπό τίς Ἑνορίες Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Δημητρίου, Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἐλένης, Ἁγίου Βασιλείου, Ἁγίας Αἰκατερίνης, Ἁγίων Θεοδώρων Βόλου καί Ἁγίου Σπυρίδωνος Νέας Ἰωνίας, ἡ Παιδική καί Νεανική Χορωδία τῆς Μητροπόλεώς μας καθώς καί ἡ ὁμάδα Ἀναγνωστῶν. Τά παιδιά παρουσίασαν ἕνα πλούσιο θεατρικό δρῶμενο, τό ὁποῖο συνέγραψε, εἰδικά γιά τήν περίπτωση, ὁ κ. Στέλιος Πελασγός, Δρ. Παιδαγωγικῆς-Παραμυθᾶς καί συνεργάτης τοῦ Γραφείου Νεότητας, μέ βάση τόν ὑπέροχο χριστουγεννιάτικο ὕμνο «Τί Σοι προσενέγκωμεν Χριστέ;». Μέ τό θεατρικό αὐτό προσπάθησαν νά ἀπαντήσουν μέ πρωτότυπο τρόπο στό ἐρώτημα «Τί νά Σοῦ προσφέρουμε Χριστέ;». Τή γιορτή, τήν ὁποία παρακολούθησαν δεκάδες παιδιά τῶν κατηχητικῶν συντροφιστῶν τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἔκλεισε ὁ Σεβασμιώτατος συγχαίροντας τά παιδιά καί τονίζοντας ὅτι ὄντως ὁ σαρκωθεῖς Κύριός μας θέλει ἀπό ἐμᾶς τίς ἁμαρτίες μας, δηλαδή τήν καθαρή καρδιά μας.

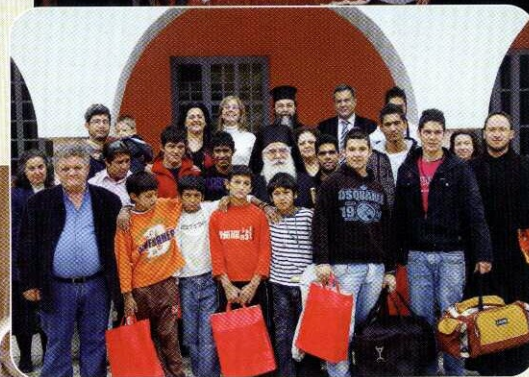
ΓΙΟΡΤΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Τήν Τρίτη 21 Δεκεμβρίου 2010 ο Βρεφονηπιακός Σταθμός της Ί. Μ. Δημητριάδος πραγματοποίησε τή χριστουγεννιάτικη γιορτή του στό Πνευματικό Κέντρο της Ί. Μητροπόλεως μέ τήν παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας και τών γονέων τών παιδιών. Στή γιορτή παρουσιάσκαν από τά μικρά παιδιά ή χριστουγεννιάτικη ιστορία «Ή Χιονάνθρωπος μέ τή ζεστή καρδιά» καί στή συνέχεια «Τά κάλαντα τής αγάπης». Ήπίσης, στό πλαίσιο τών εκπαιδευτικών επισκέψεων του Σταθμού, τά παιδιά του Νηπιαγωγείου τήν Πέμπτη 2 Δεκεμβρίου επισκέφθηκαν τό Ήλαιοτριβείο «ΕΛΛΙΟΥΡΓΙΚΗ» στή Νέα Ήγχίαλο, όπου ενημερώθηκαν γιά τή διαδικασία παραγωγής λαδιού, ενώ τήν Πέμπτη 23 του μηνός έκαναν επίσκεψη στή Μονάδα Ήντιμετώπισης Νόσου Ήλτσχάϊμερ στίς Ήλυκές, όπου τραγούδησαν κάλαντα καί πρόσφεραν δώρα στούς τροφίμους του Κέντρου.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Καί τή φετινή χρονιά, κατά τή διάρκεια του Δωδεκαημέρου ή τοπική μας Ήκκλησία διά του Ήπισκόπου μας βρέθηκε κοντά σέ ανθρώπους πού βρίσκονται σέ δύσκολη κατάσταση. Συγκεκριμένα, τήν Πέμπτη ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας πραγματοποίησε ποιμαντικές επισκέψεις στίς Φυλακές Κασσαβετίας, στίς Δικαστικές Φυλακές Βόλου, όπου πραγματοποιήθηκε Χριστουγεννιάτικη γιορτή από τούς μαθητές του Δημοτικού καί του Γυμνασίου τών Φυλακών καί τέλος, στό Ήδρυμα Ήνυλικών Βόλου, όπου προσέφερε στά παιδιά άτομικά έόρτια δέματα μέ είδη πρώτης ανάγκης. Τά έόρτια δέματα, συνολικά 400, πού προσφέρθηκαν από τόν Σεβασμιώτατο στούς κρατούμενους τών σωφρονιστικών καταστημάτων, έτοιμάσαν οί ένορίες τής Ήεράς Μητροπόλεως καί συσκέυασαν έθελοντές του Συλλόγου «Ή Έσταυρωμένος». Τήν παραμονή τών Χριστουγέννων ο Σεβασμιώτατος μαζί μέ νέους επισκέφθηκε τό Γηροκομείο Βόλου, τό Γενικό Νοσοκομείο τής πόλης μας, τό Ήδρυμα «Ήσπρες Πεταλούδες» καί τό Ήρφανοτροφείο. Σέ κάθε Ήδρυμα ο Μητροπολίτης μας εξέφρασε τίς θερμές του ευχές γιά ευδόωση του σπουδαίου έργου τό όποιο έπιτελούν, ενώ ή Παιδική - Νεανική Χορωδία τής Μητροπόλεως έψαλε στούς τροφίμους τών Ήδρυμάτων τά κάλαντα καί άλλα Χριστουγεννιάτικα τραγούδια.

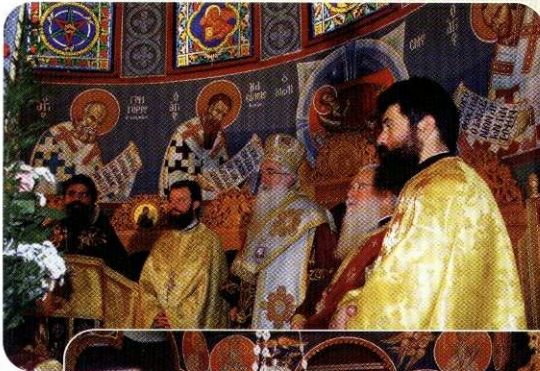

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ"

Τήν Τετάρτη 22 Δεκεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκαν τά εγκαινία τών Γραφείων του Συλλόγου Ήτόμων μέ κινητικά προβλήματα ο «ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ». Προηγήθηκε ή τέλεση του Ήγιασμού από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας, ό όποιος συνεχάρη τά μέλη του Συλλόγου γιά τό θάρρος καί τό έργο τους, ευχήθηκε γιά τίς έορτές καί διαβεβαίωσε ότι ή Ήερά Μητρόπολη θά είναι πάντα στό πλευρό τους. Ής σημειωθεί ότι ή Μητρόπολη, στό πλαίσιο τής συμπαράστασής της στήν προσπάθεια αυτή, είχε αναλάβει τόν εξοπλισμό, έλαιοχρωματισμό καί ευτρεπισμό του χώρου τών Γραφείων του Συλλόγου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Ἡ ἀέναν ροή τοῦ χρόνου μᾶς ὁδήγησε γιὰ ἄλλη μιά φορά στήν Μητρόπολη τῶν Ἐορτῶν, τὰ Χριστούγεννα, γιὰ τὰ ὁποῖα κατάλληλα μᾶς προετοίμασε ἡ ἅγια μας Ἐκκλησία. Οἱ πιστοί τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μέ τήν δέουσα κατάνυξη καί ἱεροπρέπεια ἐόρτασαν μέ ἐπίκεντρο ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναούς καί τίς Ἱερές Μονές τῆς μητροπολιτικῆς περιφέρειας, ὅπου τελέσθηκαν οἱ ἱερές ἀκολουθίες καί βεβαίως ἡ πανηγυρική χριστουγεννιάτικη Θεία Λειτουργία, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας ἀναγνώσθηκε τὸ ἑόρτιο Μήνυμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου.

Ἐπιπρόσθετα, τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, Παρασκευῆ 24 Δεκεμβρίου, ἐδικῶς στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Βόλου τελέσθηκε ὁ Ἑσπερινός τῶν Χριστουγέννων, χοροστατούντος τοῦ Ποιμενάρχου μας, ἐνῶ τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου, Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τήν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Βόλου,

ἐνῶ τήν ἐπόμενη ἡμέρα, Κυριακή 26 Δεκεμβρίου, στόν ἐορτάζοντα τή Σύναξη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἱερό Ναό Εὐαγγελιστρίας Νέας Ἰωνίας, Ἐξάλλου, δευτέρη Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων τελέσθηκε στόν Ἱερό Ναό Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου, στήν ὁποία ἔψαλε ἡ Χορωδία τῆς Ἁγίας Τριάδος Νοσοκομείου Βόλου.

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΝΕΩΝ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τή χρονιά πού πέρασε διοργανώθηκε, ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐκπαιδευτικό πρόγραμμα μέ θέμα «Νέοι - Ἐκκλησία - Πολιτισμός». Ἡ τελετή βράβευσης τῶν χορωδιακῶν συνόλων καί τῶν χορευτικῶν τμημάτων, καθῶς καί ἡ ἀπονομή τιμητικῶν διακρίσεων στούς νέους καί στούς ἐφήβους πού

συμμετείχαν στό πρόγραμμα αὐτό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πραγματοποιήθηκε τήν Τετάρτη 29 Δεκεμβρίου στό Στάδιο Ειρήνης καί Φιλίας, μέ τήν παρουσία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου. Τό Ἐκπαιδευτικό αὐτό Πρόγραμμα, πού περιελάμβανε, ἐπίσης, διαγωνισμό εἰκαστικῶν

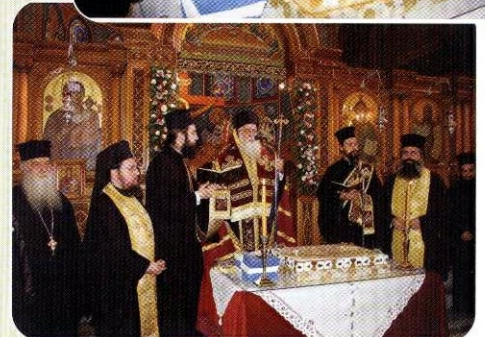
(ζωγραφικῆς, φωτογραφίας) καί ποίησης πραγματοποιήθηκε τόν περασμένο Μάιο, μέ φορέα ὑλοποίησης τήν Συνοδική Ἐπιτροπή Χριστιανικῆς Ἀγωνίας τῆς Νεότητας, σέ ἕξι Περιφέρειες τῆς Ἑλλάδος. Συμμετείχαν σ' αὐτό 3.500 νέοι ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ Παιδική - Νεανική Χορωδία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριά-

δος, στήν ὁποία ἀπονεμήθηκαν τιμητικά διάκριση καί ἔπαινος. Στήν ἐκδήλωση παρέστη ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνατίος, ἐνῶ συμμετείχαν περίπου 1.500 παιδιά ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα.

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΤΗΣ Ι.Μ.Δ. ΚΑΙ Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ἡ καθιερωμένη ἐπίσημη τελετή κοπῆς τῆς Βασιλόπιττας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως πραγματοποιήθηκε τήν Παραμονή τῆς πρωτοχρονιάς στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Βόλου. Στήν τελετή παρέστησαν ὁ Ἱερός Κλήρος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ροδούλα Ζήση, ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Κώστας Ἀγοραστός, ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Πάνος Σκοτινιώτης, ὁ ἀπερχόμενος Δήμαρχος κ. Ἀλέκος Βούλγαρης,

ἐκπρόσωποι τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καί τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν καί πλῆθος κόσμου. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἀφού εὐλόγησε τήν Βασιλόπιττα ἀπήυθνε εὐχές καί σέ σύντομη καί μεσπύ προσηλαλιά τόνισε ὅτι «ἡ νέα χρονιά μᾶς καλεῖ σέ ἀθλημα ὀρειβασίας καί θά χρειαστοῦμε περισσότερο θάρρος

καί δύναμη, πού μπορούμε ν' ἀντλήσουμε ἀπό τήν πίστη μας στόν Θεό». Παράλληλα ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τήν πρώτη τοῦ ἔτους τόν Μέγα Ἱεράρχη, Ἅγιο Βασίλειο, στή μορφή τοῦ ὁποίου ἦταν ἀφιερωμένο τό πρωτοχρονιάτικο μήνυμα τοῦ Σεβασμιωτάτου. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή στόν πανηγυρίζοντα Ναό τῆς πόλης τελέσθηκαν οἱ Πανηγυρικές ἀκολουθίες, προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου. Τέλος, τήν πρώτη τοῦ νέου ἔτους, τελέσθηκε ἡ ἐπίσημη Δοξολογία τῆς πόλης στόν Μητροπολιτικό Ναό, προεξάρχοντος τοῦ Ποιμενάρχου μας καί μέ τή συμμετοχή ἀρχόντων καί λαοῦ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ἔτος 30ο • Ἀρ. Φύλλου 357 • Ἰανουάριος 2011

Εκδότης: Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνατίος
Διευθυντής: Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Κιαμέτης

Φιλολογική ἐπιμέλεια: Χρῖστος Δ. Ξενάκης

Υπεύθυνος κυκλοφορίας: Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Παπαϊωάννου

Μηχανογράφηση: Βασιλική Ἀντωνάκη

Εκτύπωση & Βιβλιοδεσία: 3Ε ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

Ἰδιοκτησία: Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 38001 Βόλος

Τηλέφωνο: 24210 93500 • Fax: 24210 67903

Internet: www.imd.gr

E-mail: info@imd.gr

«Περὶ πλουτισμοῦ Θεολογίας καὶ περὶ καυχωμένων ἢ συμπλεγματικῶν;»

Ἀναδημοσιεύουμε ἐπίκαιρη ὁμιλία τοῦ Πανοσιολ. Μεγάλου Ἀρχιδιακόνου κ. Μαξίμου, πού ἐκφωνήθηκε στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγ. Νικολάου Νεοχωρίου Κων/πόλεως, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς πρό τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, στὴν ὁποία χοροστάτησε ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος.

ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ Κ. ΜΑΞΙΜΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Λαε τοῦ Θεοῦ,

«Διὸ Σοὶ προσφέρομεν καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ τὴν χρηματικὴν φορολογίαν Ὁρθοδόξου πλουτισμόν Θεολογίας»

Ὁ ὕμνωδός τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ὁμιλεῖ περὶ τοῦ πλουτισμοῦ τῆς Θεολογίας. Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι δοξολογοῦμεν τὸν Κύριον διὰ τὸν πλουτισμόν τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, προελθόντα ἐκ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Καί οὕτω δυνάμεθα νὰ καυχώμεθα διὰ τὸν πλουτισμόν τῆς Θεολογίας τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Θεολογίας τῶν εἰκόνων, τῆς τέχνης, τῆς ἐν γένει παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐνδόξου βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπηρέασε τὴν ζωὴν τῶν Ὁρθοδόξων ἕως καὶ τὴν περίοδον τῶν Κάτω Χρόνων. Καὶ δικαίως καυχώμεθα διὰ τὰ ὑψηλὰ μέτρα τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ σύγχρονος ἱστοριογραφία ἔδωκε τὴν πρέπουσαν ἀξίαν εἰς τὸν πάλαι ποτὲ παρεξηγημένον πολιτισμόν τοῦ Βυζαντίου.

Ἡ καύχσις ὁμως αὕτη δύναται νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν εἰς ἓνα αὐτάρεσκον ἐγκλεισμόν. Ἡ καύχσις αὕτη δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς ἓνα κρυφόν ἢ φανερόν ἐγωισμόν, διότι εὐκόλως δύναται τις καυχώμενος νὰ μετατραπῇ εἰς συμπλεγματικὸν ἐγωιστὴν. Εἰς τοὺς καυχωμένους δύναται νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ νοσταλγοὶ καὶ ἐρασταὶ ἰδεολογικῶν σχημάτων καὶ καταφυγίων, ὡς τὸ σχῆμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀντιπαραθετεῖ τὴν ρωμεικὴν παράδοσιν πρὸς τὴν φραγκικὴν τοιαύτην.

Καὶ τὸ ἐρώτημα τίθεται: Διατί προσκολλώμεθα εἰς τὸ παρελθόν; Θὰ ἰδύνατο τις νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι παραδοσιακὴ πίστις θεμελιωμένη ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Πατέρων καὶ τῆς ἐν γένει ἀρχαίας διδασκαλίας τῶν ἐπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Οὐδεὶς ἀντιλέγει περὶ τούτου. Ἄνευ τῆς Γραφῆς, τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καὶ τῶν Πατέρων ἡ Ὁρθοδοξία δέν δύναται νὰ ὑφίσταται οὔτε εἰς τὸ παρόν οὔτε καὶ εἰς τὸ μέλλον. Μία ὁμως κατὰ γράμμα προσκόλλησις «ἀποκτείνει» τὸ πνεῦμα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐθεολόγησαν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἄνευ ὁμως προσκολλήσεως εἰς τὸ γράμμα αὐτῆς. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν ἡμεῖς οἱ κληρονόμοι τῆς πατερικῆς διδασκαλίας νὰ μὴ ἀκολουθήσωμεν τὴν δοθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν ἐρμηνευτικὴν ἀρχὴν τοῦ πνεύματος;

Οὕτως, οἱ Πατέρες διὰ τοῦ δημιουργικοῦ διαλόγου μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐδημιούργησαν τὸν λεγόμενον ἐμπολιτισμόν (inculturation) τῆς Θεολογίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατέστησαν ταύτην συναφῆ-σχετικὴν πρὸς τὸν τότε πολιτιστικὸν περίγυρον. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐκχριστιάνισαν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν καὶ τοιοῦτρόπως ἐδημιούργησαν μίαν ἕξοχον θεολογικὴν σύνθεσιν. Ἐπρόδωσαν οἱ Πατέρες τὸ δόγμα καὶ τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! Ἡ συναφειακὴ θεολογία τῶν Πατέρων εἶναι πλουτισμός Θεολογίας ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Οἱ ὀξυδερκεῖς οὗτοι Ἅγιοι ἄνδρες τῆς Ἐκκλησίας ἐγνώριζον ὡς ἄριστα τὰ φιλοσοφικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς καὶ διελέγοντο πρὸς αὐτά. Μετεμόρφωσαν φιλοσοφικούς ὄρους, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὸν ὄρον «πρόσωπον», διὰ νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ δόγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Καὶ τὸ ἐρώτημα πάλιν τίθεται ἐνώπιόν ἡμῶν: Πρὸς τί ἢ τυφλὴ καὶ ἄνευ ὄρων καὶ προϋποθέσεων προσκόλλησις εἰς τὸ παρελθόν;

Φοβούμεθα ἐνώπιόν μῆς νέας ὑπαρχούσης ἀπειλῆς, ἡ ὁποία ἀκούει εἰς τὸ ὄνομα παγκοσμιοποιήσις-μεταμοντέρνος πολιτισμός; Ἡ μὲν παγκοσμιοποιήσις δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἰσοπεδώνει τὴν ἰδιοπροσωπίαν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ λαῶν, ἀνθρώπων, πολιτισμῶν καὶ θρησκείων, ὁ δὲ μεταμοντερνισμὸς ἀρνεῖται κατηγορηματικῶς οἰανδήποτε αὐθεντίαν καὶ ἀξίαν τοῦ παρελθόντος. Εἶναι τὰ κυρίαρχα πολιτιστικὰ μοντέλα τοῦ συγχρόνου τρόπου ζωῆς.

Ἐάν εἴμεθα ἐπόμενοι τοῖς Ἁγίοις Πατράσι δέν φοβούμεθα τὸν διάλογον μὲ τὰ ὡς ἄνω πολιτιστικὰ μοντέλα. Ἡ Ἀλήθεια ἐλευθερώνει ἐκ τοῦ φόβου τοῦ ἄλλου, τοῦ ἐτέρου καὶ καλεῖ εἰς διάλογον. Ὅστις κατέχει τὴν Ἀλήθειαν δέν φοβάται, δέν διακατέχεται ὑπὸ ψυχολογικῶν συμπλεγμάτων ἢ εἰς τὴν χειροτέραν περίπτωσιν ὑπὸ μίσους καὶ κακίας («Γνώσεσθε τὴν Ἀλήθειαν καὶ ἡ Ἀλήθεια ἐλευθερώσει ἡμᾶς»). Ὁ Χριστὸς συνώμιλησε μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος! Μήπως ὠρισμένοι ἐξ ἡμῶν διακατέχομεθα ὑπὸ τοῦ συμπλέγματος τῆς ἀνωτερότητας ὡς οἱ Ἰουδαῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου; Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην ἡγεσίαν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, δέν φοβεῖται τὸν διάλογον, διαλέγεται καὶ συνεργάζεται μετὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων καλῆς θελήσεως διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προκλήσεων τοῦ συγχρόνου κόσμου.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ διαλέγεται μὲ τὸ ἐκάστοτε πολιτιστικὸν περιβάλλον καὶ ἐν προκειμένῳ μὲ τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς ἀναζητήσεις τοῦ μεταμοντέρνου πολιτισμοῦ. Εἰς ἀντίθετον περίπτωσιν, αὕτη θὰ καταστῇ μουσειακὸν ἀπολίθωμα καὶ γκέτο.

Εὐτυχῶς ἀκούονται εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν φωναί, αἱ ὁποῖαι ἀντιλαμβάνονται τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ ἀντιδρῶν ὑγιῶς εἰς τὴν ἀπομόνωσιν καὶ τὸ κλεισμόν τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ προσφάτως συγκληθέν ἐν Βόλῳ Συνέδριον ἐπὶ τοῦ θέματος: «Νεοπατερικὴ Σύνθεσις ἢ Μεταπατερικὴ Θεολογία;» ἔθεσε τὴν κεῖρα ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν καὶ ἐδημιούργησεν, ὡς μὴ ὀφείλει, ἀντιδράσεις ὀρθοδόξων, ἰδεολογικῶς προσκεκολλημένων εἰς τὸ παρελθόν, ἀρνούμενων κατ' οὐσίαν δημιουργικὸν διάλογον μὲ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν καὶ καθιστῶντων οὕτω τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν γυμνὴν διαλόγου καὶ πτωχὴν!

Ἡ θεολογικὴ ἡμῶν παιδεία περιορίζεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς μίαν ἀκαδημαϊκὴν χαρακτῆρος ἱστοριοκριτικὴν μελέτην τῶν Πατέρων ἢ εἰς τὴν χειροτέραν περίπτωσιν εἰς ἠθικολογικὸν καὶ συναισθηματικὸν περιεχομένου κηρύγματα. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν ζωὴ ἐξαντλεῖται ἐνῆστε εἰς παροχὴν ψυχολογικῆς ἀναπαύσεως καὶ «κατανυκτικῶν» Λειτουργιῶν, εἰς πνευματικούς τύπου «γκουρού» καταστάσεις αἱ ὁποῖαι δύναται εὐκόλως νὰ ταυτίσων τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰ ἀνατολικά θρησκευτά. Ὁ διακρινόμενος ἐπὶ προφητικῇ ἐγρηγόρσει Ἐλλογιμώτατος καθηγητὴς κ. Χρήστος Γιανναρᾶς εἰς τὸ βιβλίον του «Ἐνάντια στὴ Θρησκεία», ἢ ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον ἐναντίον τῆς θρησκευοῦσης Ἐκκλησίας, κατέδειξε ἐναργῶς τὴν ἔκπτωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς εἰς θρησκευτικὸν καὶ ψυχολογικὸν γεγονός.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατέλιπεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεγάλας θεολογικὰς καὶ προφητικὰς μορφάς, ὡς ἐκεῖνη τοῦ π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, ὁ ὁποῖος πρῶτος ὡμίλησε περὶ τῆς ἀνάγκης νεοπατερικῆς συνθέσεως καὶ διαλόγου μετὰ τῆς Δύσεως. Ὁ π. Γεώργιος ὑπῆρξεν ὄντως οἰκουμενικὸς διδάσκαλος, ἐπόμενος τοῖς Ἁγίοις Πατράσι! Καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐπισημαίνουν καὶ σύγχρονοι μορφαί, ὡς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, εἷς ἐκ τῶν πιστῶν μαθητῶν τοῦ ἀειμνήστου π. Γεωργίου.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἀδελφοί μου,

Ἡ ἔλλειψις προφητικῆς συνειδήσεως καὶ ἐρμηνείας ἴσως ἀποτελεῖ πῶσιν χειροτέραν τῆς πτώσεως εἰς ἀμαρτωλά πάθη! Καὶ διὰ τοῦτο θὰ κατακριθῶμεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐν τῇ Δευτέρᾳ Αὐτοῦ παρουσίᾳ καὶ θὰ ἀποδώσωμεν φρικτὸν λόγον εἰς τὸν δικαιοκρίτην Κύριον! Ὁ Σπῆβεν Ράνσιμαν ἐδήλωσεν ὅτι ὁ 21ος αἰὼν θὰ εἶναι ὁ αἰὼν τῆς Ὁρθοδοξίας. Θὰ ἐκπληρῶσῃ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν προφητικὴν τῆς κλῆσιν εἰς ἓνα μεταμοντέρνον πολιτισμόν; Τὸ ἐρώτημα θέτει πάντας ἡμᾶς πρὸ τῶν εὐθύνων ἡμῶν!

Ἄς ἐξαγοράσωμεν τὸν καιρόν!

